VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ TƯ
24.6.2026 (10.5 Bính Ngọ)
Số 75 (4366)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Để Ngày Văn hóa Việt Nam trở thành chu trình hành động

(VH). Việc ban hành Kế hoạch tổ chức "Ngày Văn hóa Việt Nam" giai đoạn 2026-2030 là một dấu mốc đáng chú ý trong tư duy quản trị văn hóa hiện nay. Khi ngày 24.11 hằng năm được xác lập là Ngày Văn hóa Việt Nam, điều quan trọng không chỉ nằm ở việc có thêm một ngày để tôn vinh truyền thống, mà ở chỗ văn hóa được đặt vào một chu trình hành động thường niên, có mục tiêu, có chủ thể, có không gian triển khai và có trách nhiệm thực hiện. [8]

Người dân và cộng đồng phải là chủ thể cũng là đối tượng thụ hưởng các hoạt động văn hóa. Trong ảnh: Lễ hội đua thuyền truyền thống Tứ Linh tại đặc khu Lý Sơn (Quảng Ngãi) Ảnh: N.ĐỒNG

Sẽ thí điểm đánh giá, chấm điểm về xây dựng pháp luật [3]

Hà Nội tiếp nhận hai thiết chế đặc biệt của quốc gia [9]

VĂN CHƯƠNG KHÔNG ĐỨNG NGOÀI VẬN MỆNH DÂN TỘC
Khi chữ nghĩa chuyên chở đạo lý [7]

60 NĂM BẢO TÀNG MỸ THUẬT VIỆT NAM:
Gìn giữ hồn dân tộc, lan tỏa giá trị nghệ thuật [11]

VĂN HÓA & SUY NGẪM

Mừng được trả lại tên làng

●CAO CHƯ

Cách nay khoảng 15 năm, nhân gặp một người cháu bà con là Bí thư Đảng ủy xã Đức Nhuận, huyện Mộ Đức (Quảng Ngãi), người viết có hỏi: "Này cháu. Xã Đức Nhuận mình có Thôn 1, Thôn 2... , *xã Đức Chánh bên cạnh cũng có Thôn 1, Thôn 2..., nên mỗi khi viết phải thêm "Thôn 1 Đức Nhuận"... kẻo nhầm qua xã khác. Sao không đổi lại tên thôn xưa là* Bồ Đề, Năng An, *vừa khỏi nhầm lẫn, lại vừa tiện kết nối với lịch sử, văn hóa xưa?". Cậu cháu trả lời: "Dạ đúng vậy, nhưng đã lỡ rồi, giờ đổi lại là cả sự phiền phức, vì nó gắn với biết bao giấy tờ của cá nhân, tổ chức"!*

(Xem tiếp trang 2)

Hành trình tìm lại tên cho các anh [4]

Lan tỏa kiến thức pháp luật, vun đắp gia đình hạnh phúc [13]

ĐẠI HỘI THỂ THAO TOÀN QUỐC LẦN THỨ X - 2026:
Dấu ấn công nghệ và nỗ lực nâng tầm [14]

Nhiều hoạt động đặc sắc tại Ngày hội Gia đình Việt Nam 2026

Ngày hội Gia đình Việt Nam năm 2026 sẽ diễn ra từ ngày 25-29.6 tại Trung tâm Hội nghị và Nhà khách tỉnh Khánh Hòa (số 46 Trần Phú, phường Nha Trang, Khánh Hòa). Ngày hội do Bộ VHTTDL phối hợp với UBND tỉnh Khánh Hòa giao Trung tâm Triển lãm văn hóa nghệ thuật Việt Nam chủ trì, phối hợp với Sở VHTTDL Khánh Hòa cùng các tỉnh, thành phố: Ninh Bình, Thanh Hóa, Đắk Lắk, Gia Lai, Đồng Tháp, Vĩnh Long, Cà Mau và Hải Phòng tổ chức nhân dịp kỷ niệm Ngày Gia đình Việt Nam 28.6.

Với chủ đề "Gia đình hạnh phúc - Quốc gia thịnh vượng", Ngày hội hướng tới mục tiêu xây dựng gia đình Việt Nam no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh; là dịp để các địa phương giao lưu, giới thiệu những giá trị văn hóa truyền thống của gia đình Việt Nam, chia sẻ kinh nghiệm trong công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở, lan tỏa thông điệp yêu thương, trách nhiệm và gắn kết giữa các thành viên trong gia đình. Trong khuôn khổ Ngày hội sẽ diễn ra nhiều hoạt động văn hóa, triển lãm, giao lưu nghệ thuật đặc sắc. Điểm nhấn của sự kiện là không gian triển lãm với chủ đề "Gia đình hạnh phúc - Quốc gia thịnh vượng", giới thiệu hình ảnh, tư liệu về sự quan tâm của Chủ tịch Hồ Chí Minh và lãnh đạo Đảng, Nhà nước đối với công tác gia đình; phản ánh những chủ trương, chính sách quan trọng về xây dựng gia đình Việt Nam no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh qua các thời kỳ.

Song song với đó, tại Ngày hội, còn có không gian trưng bày chuyên đề "Tinh hoa nghề trong gia đình Việt" giới thiệu các sản phẩm thủ công mỹ nghệ tiêu biểu được gìn giữ và trao truyền qua nhiều thế hệ như thêu truyền thống, mây tre đan, điêu khắc, chạm khắc gỗ mỹ nghệ, dệt lụa và nhiều ngành nghề thủ công đặc sắc khác; góp phần tôn vinh giá trị lao động sáng tạo, bản sắc văn hóa dân tộc và vai trò của gia đình trong việc bảo tồn, phát huy nghề truyền thống. Không gian "Gia đình đọc sách - Gắn kết yêu thương" giới thiệu các đầu sách về kỹ năng nuôi dạy con, xây dựng hạnh phúc gia đình, giáo dục nhân cách và phát triển văn hóa đọc; qua đó góp phần xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, tăng cường sự gắn kết giữa các thành viên trong gia đình.

Đặc biệt, khu vực trưng bày của chín tỉnh, thành phố tham gia Ngày hội sẽ giới thiệu những hình ảnh, tư liệu, hiện vật và sản phẩm văn hóa đặc sắc, phản ánh sinh động đời sống gia đình, phong tục tập quán, các giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của từng địa phương; đồng thời giới thiệu các mô hình gia đình văn hóa tiêu biểu và những kết quả nổi bật trong công tác xây dựng gia đình tại địa phương...

Lễ Khai mạc "Ngày hội Gia đình Việt Nam năm 2026" diễn ra vào lúc 15h30 ngày 25.6.

T.SƯƠNG

Mừng được...

(Tiếp theo trang 1)

Mấy chục năm trôi qua, nay có chủ trương sáp nhập thôn, tổ dân phố. Mùa xuân này có lệ tế xuân và kỷ niệm 555 năm Tiền hiền Lê Quang Đại tùng chinh vua Lê Thánh Tông năm 1471 rồi ở lại cùng dân khai phá làng Năng An (nay thuộc xã Long Phụng, Quảng Ngãi). Ngồi bên cạnh một anh cán bộ Mặt trận xã Long Phụng, nhân nói việc sáp nhập thôn sắp tới, người viết hỏi, vậy tên gọi của thôn mới là thế nào, anh bảo: Nói chung là lấy lại tên truyền thống. Như ở đây, lấy lại tên thôn Năng An. Mấy người dân ngồi bên cùng cất tiếng: Được đó!

Xã Đức Nhuận huyện Mộ Đức cũ (nay thuộc xã Long Phụng) nguyên có hai thôn Bồ Đề và Năng An. Hai tên gọi này đã có từ nhiều trăm năm trước, và dĩ nhiên nó gắn liền với bề dày văn hóa. Đơn cử: Thôn Bồ Đề có miếu Bà Ngôn là người đầu tiên đưa xe nước về Quảng Ngãi, có miếu thờ Tả quân Lê Văn Duyệt. Thời Nho học, Bồ Đề có đến ba người đỗ cử nhân là Trần Quý Phụng (1900), Trần Phan (thủ khoa thi hương 1912), Lê Văn Duy (1918).

Thôn Năng An có thời đặt huyện lỵ Mộ Đức, là nơi gắn liền với tên tuổi và di tích Lê Quang Đại (di tích cấp tỉnh), là một trong những làng ở Quảng Ngãi có số người thi đỗ nhiều nhất thời Nho học, với năm cử nhân: Nguyễn Trọng Đôn (1843), Nguyễn Trọng Biện (1858), Lê Địch Cát (1868), Trần Văn Thể (1870), Trần Văn Trạch (1812). Tại Bồ Đề và Năng An có rất nhiều di tích cũ gắn liền với các tên gọi này.

Thời gian mấy chục năm các thôn Bồ Đề, Năng An đổi là Thôn 1, Thôn 2... đương nhiên khi người ta nói đến mấy nét truyền thống như trên, ắt gặp trở ngại để truy tầm. Muốn tìm cái gì thuộc về lịch sử, văn hóa, lại lần từ Thôn 1, Thôn 2... *xem xưa là thôn gì. Nay nhân việc sáp nhập thôn mới, mọi người đồng tình lấy lại tên thôn xưa, quả là điều rất đáng mừng. Cụ thể các thôn 1, 2 hợp lại thành thôn Bồ Đề, các thôn 6, 7, 8 lấy lại là thôn Năng An.*

Không riêng gì trường hợp ở xã Long Phụng, một số tên thôn ở xã Mỏ Cày kế cận cũng được trả lại tên xưa, như Phước Lai, Văn Bân, Kiến Khương, *ở xã Mộ Đức thì đó là trường hợp tên các thôn:* Vạn Phước, Đồng Cát. *Đó cũng chỉ mới đơn cử một số trường hợp các xã thuộc huyện Mộ Đức cũ. Nhiều xã trong tỉnh Quảng Ngãi cũng nằm trong trường hợp này. Tôi tin rằng nếu được phục hồi tên thôn xưa, bà con ở đâu cũng mừng như ở đây.*

Tuy vậy, trường hợp phục hồi tên thôn truyền thống không phải nơi nào cũng có thể thực hiện như ở Bồ Đề và Năng An. Lý do là có nhiều trường hợp thôn nay không hoàn toàn khớp về địa lý với thôn xưa, mà có khi gồm nhiều thôn xưa hợp lại, đương nhiên cũng có nhiều tên xưa, tạo nên sự khó nghĩ. Ngay như ở xã Đức Nhuận cũ (nay là xã Long Phụng) làng Lạc Phố xưa cũng rất đáng chú ý. Đây là quê hương của Phó bảng Nguyễn Bá Nghi (1832), một đại thần của triều Nguyễn mà học thức khiến chí sĩ Huỳnh Thúc Kháng cũng kính phục, Nguyễn Bá Loan, con trai của ông là chí sĩ nổi tiếng trong phong trào Cần vương và Duy tân ở Quảng Ngãi. Tuy nhiên, sau Cách mạng Tháng Tám 1945, làng Lạc Phố nhập vào thôn Năng An vì lẽ diện tích Lạc Phố quá nhỏ, không thể lập riêng một thôn mới. Bởi vậy muốn truy tầm về Lạc Phố lại phải dẫn chú đến Năng An, không thể khác. Tùy theo trường hợp cụ thể ở từng địa phương mà người ta chọn cái tên nào xem ra phù hợp nhất cho địa phương mình, đương nhiên là được người dân đồng tình. Cũng là một sự tất yếu. Ở đây không thể có sự cầu toàn.

Phục hồi được tên gọi thôn xưa là niềm vui của chính người dân địa phương cũng như tất cả chúng ta. ■

Hà Nội xếp hạng 12 di tích lịch sử, văn hóa

UBND thành phố Hà Nội vừa ban hành Quyết định xếp hạng di tích lịch sử, văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn thành phố Hà Nội. Theo đó, xếp hạng di tích cấp thành phố đối với 12 di tích: Di tích lịch sử, văn hóa đình Giang Chính, phường Chương Mỹ; Di tích lịch sử, văn hóa đình, miếu Giang Lẻ, phường Chương Mỹ; Di tích lịch sử, văn hóa miếu Nghĩa Lộ, xã Phúc Lộc; Di tích lịch sử, văn hóa chùa Nghĩa Lộ (Cảnh Linh tự), xã Phúc Lộc; Di tích lịch sử, văn hóa chùa Kim Giang (Nghiêm Thắng tự), xã Ứng Hòa;

Di tích lịch sử, văn hóa đình Kim Giang, xã Ứng Hòa; Di tích lịch sử, văn hóa chùa Khánh Vân (Ái Vân tự), xã Ứng Hòa; Di tích lịch sử, văn hóa đình Khánh Vân, xã Ứng Hòa; Di tích lịch sử, nghệ thuật đình Chu Mật, xã Vật Lại; Di tích lịch sử, văn hóa chùa Chu Mật (Quế Sơn tự), xã Vật Lại; Di tích lịch sử, văn hóa đình Thái Bình, xã Vật Lại; Di tích lịch sử, văn hóa chùa Thái Bình (Lâm Phúc tự), xã Vật Lại. Sau khi di tích được xếp hạng, UBND các phường, xã: Chương Mỹ, Phúc Lộc, Ứng Hòa, Vật Lại chịu trách nhiệm công khai khu vực khoanh vùng bảo vệ di tích và tổ chức lập hồ sơ cắm mốc giới và triển khai cắm mốc giới trên thực địa theo thẩm quyền và quy định pháp luật hiện hành; ban hành quyết định thành lập Ban quản lý di tích; tổ chức quản lý mặt bằng và không gian di tích, toàn bộ hiện vật thuộc di tích, hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di tích, sử dụng nguồn thu của di tích theo quy định.

UBND thành phố nghiêm cấm mọi hoạt động xây dựng, khai thác, sử dụng trái phép trong khu vực di tích đã được xếp hạng và khoanh vùng các khu vực bảo vệ. Trường hợp đặc biệt cần sử dụng đất, xây dựng tại di tích phải được phép của UBND thành phố. UBND thành phố yêu cầu Sở VHTT, UBND các phường, xã: Chương Mỹ, Phúc Lộc, Ứng Hòa, Vật Lại nơi có di tích được xếp hạng ở trên, trong phạm vi nhiệm vụ và quyền hạn của mình thực hiện việc quản lý nhà nước đối với di tích theo thẩm quyền và quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

V.D

Phát động giải thưởng Công nghiệp Văn hóa Việt Nam "Ngọn đuốc vàng"

Hiệp hội Phát triển Công nghiệp Văn hóa Việt Nam phối hợp với các đơn vị liên quan vừa tổ chức phát động Giải thưởng Công nghiệp Văn hóa Việt Nam "Ngọn đuốc vàng" (Golden Torch Awards for Cultural Industries - GTACI) năm 2026. Đây là lần đầu tiên, một giải thưởng chuyên biệt nhằm tôn vinh các tổ chức, cá nhân tiêu biểu trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa được tổ chức tại Việt Nam.

Giải thưởng Công nghiệp Văn hóa Việt Nam "Ngọn đuốc vàng" được tổ chức nhằm tôn vinh các tổ chức, cá nhân có thành tích xuất sắc trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa; khuyến khích đổi mới sáng tạo, ứng dụng khoa học công nghệ và chuyển đổi số; thúc đẩy phát triển hệ sinh thái kinh tế sáng tạo; quảng bá thương hiệu, nâng cao năng lực cạnh tranh của các chủ thể văn hóa; gắn kết hiệu quả kinh tế với giá trị văn hóa và trách nhiệm xã hội; xây dựng các chuẩn mực đánh giá trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa; lan tỏa các giá trị sáng tạo Việt Nam và nâng cao vị thế văn hóa Việt Nam trên trường quốc tế.

Giải thưởng được xét chọn trong 10 lĩnh vực: Điện ảnh; Mỹ thuật, nhiếp ảnh và triển lãm; Nghệ thuật biểu diễn; Phần mềm và trò chơi giải trí; Quảng cáo; Thủ công mỹ nghệ; Du lịch văn hóa; Thiết kế sáng tạo; Truyền hình và phát thanh; Xuất bản. Các hạng mục xét chọn tiêu biểu gồm: Vì sự phát triển Công nghiệp Văn hóa Việt Nam; Đơn vị đổi mới sáng tạo xuất sắc; Đơn vị ứng dụng công nghệ số tiêu biểu; Đơn vị quảng bá văn hóa Việt Nam ra quốc tế xuất sắc; Đơn vị phát triển du lịch văn hóa tiêu biểu; Đơn vị bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa xuất sắc. Đối với cá nhân, giải thưởng được trao cho các nghệ sĩ, nhà sáng tạo nội dung, nhà thiết kế, nhà sản xuất, chuyên gia văn hóa, doanh nhân văn hóa, nhà nghiên cứu văn hóa và hội viên Hiệp hội Phát triển Công nghiệp Văn hóa Việt Nam.

Các hạng mục xét chọn tiêu biểu gồm: Cống hiến vì sự phát triển Công nghiệp Văn hóa Việt Nam; Cá nhân bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa; Nhà sáng tạo nội dung tiêu biểu; Nghệ sĩ, Nhà thiết kế tiêu biểu; Cá nhân đổi mới sáng tạo tiêu biểu; Tài năng trẻ Công nghiệp Văn hóa Việt Nam.

Ban Tổ chức sẽ tiếp nhận hồ sơ tham gia giải thưởng từ ngày 1.7.2026 đến hết ngày 30.9.2026. Lễ vinh danh và trao Giải thưởng dự kiến được tổ chức vào ngày 24.11.2026 tại Hà Nội nhân dịp Ngày Văn hóa Việt Nam.

P. LAN

Sẽ thí điểm đánh giá, chấm điểm về xây dựng pháp luật

Nhấn mạnh hệ thống KPI về xây dựng pháp luật phải thực sự hiệu quả, Phó Thủ tướng Lê Tiến Châu cho rằng đây là vấn đề mới và khó nhưng vô cùng cần thiết để thay đổi từ quản lý bằng báo cáo định tính sang quản trị bằng dữ liệu, tiến độ và trách nhiệm cụ thể.

Sáng qua 23.6, Phó Thủ tướng Lê Tiến Châu họp với các Bộ, cơ quan ngang bộ về dự thảo Đề án thí điểm đánh giá, chấm điểm (KPI) về công tác xây dựng pháp luật. Tham dự cuộc họp có lãnh đạo các Bộ, cơ quan: Tư pháp, Công an, Tài chính, Nội vụ, Khoa học và Công nghệ, GD&ĐT, Văn phòng Chính phủ...

Theo Báo cáo của Bộ Tư pháp, Bộ đã rà soát, chỉnh lý toàn bộ hệ thống tiêu chí theo hướng phân hóa rõ trách nhiệm của từng chủ thể trong quy trình xây dựng pháp luật. Cụ thể gồm: (1) Nhóm tiêu chí đánh giá, chấm điểm các Bộ, cơ quan ngang bộ với vai trò cơ quan chủ trì soạn thảo; (2) Nhóm tiêu chí đánh giá, chấm điểm Bộ Tư pháp với vai trò cơ quan thẩm định; (3) Nhóm tiêu chí đánh giá, chấm điểm các Bộ, cơ quan ngang bộ tham gia thẩm định; (4) Nhóm tiêu chí đánh giá, chấm điểm Văn phòng Chính phủ trong quá trình xử lý hồ sơ trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ; (5) Các Bộ, cơ quan ngang bộ (bao gồm cả Văn phòng Chính phủ và Bộ Tư pháp) trong việc trả lời phiếu ý kiến Thành viên Chính phủ; (6) Nhóm tiêu chí đánh giá, chấm điểm các Bộ, cơ quan ngang bộ trong việc tiếp thu, chỉnh lý, hoàn thiện hồ sơ theo ý kiến của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ.

Phó Thủ tướng Lê Tiến Châu họp với các Bộ, cơ quan ngang bộ về dự thảo Đề án thí điểm đánh giá, chấm điểm (KPI) về công tác xây dựng pháp luật **Ảnh: THU SA**

Sau khi lắng nghe đề xuất, góp ý của các Bộ, ngành và tiếp thu, giải trình của Bộ Tư pháp, Phó Thủ tướng bày tỏ chia sẻ với các Bộ, cơ quan về khối lượng công việc rất nhiều hiện nay và đánh giá cao các Bộ, ngành đã phát biểu thẳng thắn, mạnh mẽ, trách nhiệm cũng như dành nhiều thời gian, tâm sức để nghiên cứu, đóng góp ý kiến đối với dự thảo Đề án. Phó Thủ tướng đề nghị Bộ Tư pháp tiếp thu các ý kiến hợp lý, hoàn thiện đề án, trình Thủ tướng trước ngày 28.6 tới đây và lưu ý một số vấn đề trọng tâm. Theo đó, thời gian thí điểm dự kiến là một năm và sau đó đánh giá lại. Đồng thời, thống nhất phải có tiêu chí đánh giá trách nhiệm thẩm định của Bộ Tư pháp. Sau khi rà soát, tiếp thu, giải trình ý kiến của các Bộ, ngành, Bộ Tư pháp phải khẳng định rõ hồ sơ đủ điều kiện trình hay không. Nếu không có ý kiến rõ ràng sẽ bị trừ điểm.

"Cần nghiên cứu cơ chế chấm điểm phù hợp với thực tiễn", Phó Thủ tướng khẳng định. Về hệ số K và điểm thưởng, Bộ Tư pháp làm rõ hệ số điều chỉnh theo số lượng văn bản và điểm thưởng cho các nhiệm vụ phát sinh để đảm bảo công bằng giữa các bộ. Tiêu chí chấm điểm phải đơn giản, dễ thực hiện, bao quát được tiến độ và chất lượng nhưng không được quá nhiều tiêu chí thành phần. Ngoài ra, khẩn trương hoàn thiện hệ thống thông tin liên quan để triển khai từ quý III.2026. Hệ thống cần đơn giản, linh hoạt, liên thông với các phần mềm hiện có và nghiên cứu ứng dụng AI để hỗ trợ chấm điểm.

P.V (tổng hợp)

Chấn chỉnh thái độ phục vụ công dân của cán bộ Trung tâm hành chính công Hà Nội

Thường trực Thành ủy Hà Nội vừa yêu cầu Trung tâm phục vụ hành chính công nghiêm túc rút kinh nghiệm toàn hệ thống về thái độ, tác phong của cán bộ, công chức trong giao tiếp và làm việc với công dân.

Văn phòng Thành ủy Hà Nội vừa có văn bản truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Thường trực Thành ủy chấn chỉnh thái độ phục vụ công dân của một công chức tại điểm phục vụ hành chính công tại trụ sở UBND phường Ngọc Hà (Chi nhánh số 3). Văn bản nêu rõ, ngày 22-23.6, dư luận phản ánh việc người dân bức xúc về thái độ giao tiếp, ứng xử của một công chức tại điểm phục vụ hành chính công tại trụ sở UBND phường Ngọc Hà (Chi nhánh số 3) khi công dân lên làm thủ tục chứng thực chữ ký ủy quyền nhận lương hưu cho người thân. Vụ việc để lại dư luận không tốt về thái độ, tác phong của cán bộ, công chức, viên chức trong giao tiếp với công dân, nhất là với thân nhân, gia đình người có công.

Trước sự việc trên, Thường trực Thành ủy Hà Nội giao Đảng ủy UBND TP lãnh đạo UBND TP chỉ đạo yêu cầu Trung tâm phục vụ hành chính công nghiêm túc rút kinh nghiệm trong toàn hệ thống về thái độ, tác phong của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong giao tiếp và làm việc với công dân; xem xét trách nhiệm của tập thể, cá nhân có liên quan, kỷ luật nghiêm theo quy định (nếu có). Thường trực Thành ủy Hà Nội yêu cầu các đơn vị trên tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chỉ thị 09 của Ban Thường vụ Thành ủy về nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực thi công vụ; siết chặt kỷ luật, kỷ cương và trách nhiệm của cán bộ, nhất là người đứng đầu trong giai đoạn phát triển mới của Thủ đô Hà Nội.

Thường trực Thành ủy Hà Nội giao Ủy ban Kiểm tra Thành ủy chỉ đạo xem xét xử lý trách nhiệm của tổ chức đảng và đảng viên có liên quan. Các đơn vị báo cáo Thường trực Thành ủy các nội dung trên trước ngày 5.7.

L.SƠN

Nâng cao hiệu quả tuyên truyền cổ động trực quan trong tình hình mới

Tỉnh ủy Quảng Ngãi vừa ban hành văn bản số 590-CV/TU về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền cổ động trực quan trên địa bàn tỉnh trong tình hình mới. Thời gian qua, công tác tuyên truyền cổ động trực quan phục vụ các ngày lễ lớn, sự kiện chính trị quan trọng của đất nước và địa phương đã được các cấp, ngành quan tâm triển khai, góp phần tuyên truyền chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, giáo dục truyền thống lịch sử cách mạng và tạo khí thế thi đua sôi nổi trong cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Tuy nhiên, ở một số địa phương, đơn vị vẫn còn tồn tại những hạn chế như chậm thay thế các panô, băng rôn, khẩu hiệu có nội dung cũ; bố trí hệ thống tuyên truyền chưa đồng đều; một số vị trí thiếu tính thẩm mỹ, khó quan sát hoặc trùng lặp nội dung. Bên cạnh đó, việc treo cờ Đảng, cờ Tổ quốc tại cơ quan, đơn vị và khu dân cư chưa đồng bộ; công tác quản lý quảng cáo ngoài trời có nơi còn thiếu chặt chẽ, ảnh hưởng đến hiệu quả tuyên truyền và mỹ quan đô thị. Để khắc phục những tồn tại trên, Tỉnh ủy yêu cầu Đảng ủy UBND tỉnh lãnh đạo UBND tỉnh rà soát, thống nhất quy hoạch hệ thống vị trí tuyên truyền trực quan trên địa bàn toàn tỉnh, bảo đảm đồng bộ, hiệu quả và phù hợp với điều kiện thực tế sau sắp xếp đơn vị hành chính.

Các địa phương được yêu cầu ưu tiên xây dựng các cụm tuyên truyền tại trung tâm hành chính, quảng trường, cửa ngõ đô thị, các tuyến giao thông chính và khu vực tập trung đông dân cư; đồng thời đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, màn hình điện tử, bảng LED nhằm nâng cao tính hiện đại, sinh động của hoạt động tuyên truyền. Tăng cường quản lý nhà nước đối với hoạt động quảng cáo ngoài trời, bảo đảm hài hòa giữa nhiệm vụ tuyên truyền chính trị với yêu cầu về mỹ quan đô thị và cảnh quan môi trường. Các doanh nghiệp quảng cáo ngoài trời được khuyến khích tham gia tuyên truyền phục vụ nhiệm vụ chính trị của địa phương trong các dịp lễ lớn, sự kiện quan trọng và các kỳ đại hội đảng bộ các cấp.

Đối với đảng ủy các xã, phường, đặc khu, Tỉnh ủy yêu cầu xác định công tác tuyên truyền cổ động trực quan là nhiệm vụ quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng; thường xuyên rà soát, thay thế các panô, khẩu hiệu xuống cấp hoặc không còn phù hợp; bố trí hệ thống tuyên truyền hợp lý, tạo điểm nhấn tại khu vực trung tâm, các tuyến đường chính và địa điểm sinh hoạt cộng đồng. Đặc biệt, các địa phương miền núi, vùng sâu, vùng xa cần quan tâm hơn nữa đến công tác tuyên truyền trực quan, bảo đảm thông tin được lan tỏa đồng đều đến mọi địa bàn dân cư.

Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy tăng cường định hướng, hướng dẫn tuyên truyền; phối hợp kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện tại các địa phương, đơn vị; kịp thời tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy chỉ đạo chấn chỉnh những nơi triển khai chưa hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền, cổ động trực quan trên địa bàn tỉnh trong giai đoạn mới.

NHƯ ĐỒNG

Hành trình tìm lại tên cho các anh

Bài, ảnh: MINH THÙY

Những ngày này, các cán bộ, chiến sĩ của Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế và đơn vị chức năng phơi mình giữa nắng nóng khắc nghiệt để thực hiện cẩn trọng, tỉ mỉ các công đoạn lấy mẫu và số hóa thông tin liệt sĩ, mong sớm "trả lại" tên cho các liệt sĩ đã ngã xuống vì độc lập của Tổ quốc.

Các lực lượng khai quật phần mộ liệt sĩ ở Nghĩa trang Liệt sĩ TP Huế để lấy mẫu giám định ADN

Giữa cái nắng gay gắt của mùa hè miền Trung, các chiến sĩ của Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế và các lực lượng vẫn miệt mài trong công tác khai quật, lấy mẫu sinh học từ 1.456 phần mộ liệt sĩ ở Nghĩa trang Liệt sĩ TP Huế. Chiến dịch "500 ngày đêm" được Ban Chỉ đạo về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ (Ban Chỉ đạo 515) TP Huế triển khai khẩn trương, quyết liệt, cẩn trọng, chính xác để mong sớm xác định danh tính.

Đẩy nhanh lấy mẫu ADN trước mùa mưa

Theo trung tá chuyên nghiệp Thái Sử Quân, Bệnh xá Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế, trước khi triển khai chiến dịch "500 ngày đêm", các chiến sĩ đã được tập huấn ở Hà Nội rồi trở về hướng dẫn lại cho các anh em tại địa phương việc thực hiện lấy mẫu.

"Chúng tôi thực hiện công việc với tinh thần trách nhiệm cao, tuân thủ nghiêm ngặt quy trình lấy mẫu, không để xảy ra sai sót. Chiến dịch "500 ngày đêm" mang ý nghĩa tri ân sâu sắc, góp phần xác định danh tính liệt sĩ và giúp thân nhân tìm lại người thân đã hy sinh. Dù thời tiết khắc nghiệt, lực lượng tham gia vẫn nỗ lực hoàn thành nhiệm vụ", trung tá Thái Sử Quân chia sẻ. Tại Huế có hơn 7.000 phần mộ liệt sĩ ở 40 nghĩa trang vẫn chưa xác định danh tính trong suốt hàng chục năm qua và cần được lấy mẫu để xét nghiệm ADN. Theo Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế, hiện nay việc lấy mẫu trong chiến dịch "500 ngày đêm" đã triển khai 6/40 nghĩa trang. Thời gian tới, Huế quyết tâm đẩy nhanh tiến độ trước mùa mưa.

Đại tá Hà Văn Ái, Phó Chính ủy Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế thông tin: Công tác lấy mẫu ở các nghĩa trang đang diễn ra thuận lợi, các địa phương triển khai sớm so với kế hoạch. Mùa mưa ở Huế thường diễn biến phức tạp nên đơn vị đẩy nhanh để kết thúc công tác lấy mẫu trong tháng 8, đặc biệt ưu tiên thực hiện trước tại những nghĩa trang nằm ở khu vực có nguy cơ ngập lụt khi mưa lớn. Chiến dịch này sẽ lấy hết mẫu của các phần mộ chưa có thông tin trên địa bàn TP Huế để chuyển ra Ban Chỉ đạo quốc gia phân tích nguồn gen. Việc lấy mẫu và số hóa thông tin hài cốt liệt sĩ được triển khai quyết liệt nhưng đảm bảo thận trọng, khoa học. Quá trình thực hiện được bố trí linh hoạt theo điều kiện thời tiết, tranh thủ làm việc vào sáng sớm và chiều muộn trong những ngày nắng nóng, vừa bảo đảm tiến độ, chất lượng công việc, vừa bảo vệ sức khỏe cho lực lượng làm nhiệm vụ.

Công tác lấy mẫu ADN từ các phần mộ liệt sĩ chưa xác định danh tính tại Huế được tổ chức cẩn trọng, khoa học và đảm bảo quy trình của Bộ Quốc phòng

Khoanh vùng tìm kiếm mộ tập thể liệt sĩ ở Kinh thành Huế

Ông Nguyễn Văn Mạnh, Phó Chủ tịch UBND TP Huế, Trưởng ban Chỉ đạo 515 TP Huế cho biết, thời gian qua, thông qua các thông tin tuyên truyền, một số nhân chứng đã cung cấp những thông tin giá trị đến Ban Chỉ đạo 515 về các địa điểm mộ chôn tập thể liệt sĩ. Trong đó, có khu vực gần cửa Chánh Tây bên trong Kinh thành Huế.

"Đến nay, sau hai đợt khảo sát thực địa và họp bàn, chúng tôi đang triển khai nhiều giải pháp nhằm sớm xác định danh tính và đưa các liệt sĩ về an nghỉ tại nghĩa trang. Bên cạnh việc tuyên truyền, thu thập thông tin từ nhân chứng, chúng tôi vận động những người từng biết thông tin cung cấp manh mối phục vụ công tác tìm kiếm. Đồng thời, đơn vị cũng nghiên cứu, học tập kinh nghiệm và đề xuất hỗ trợ về thiết bị, công nghệ để xây dựng phương án khảo sát, khai quật khoa học, hiệu quả, góp phần sớm xác định danh tính các liệt sĩ",ông Nguyễn Văn Mạnh thông tin.

> *"Chúng tôi thực hiện công việc với tinh thần trách nhiệm cao, tuân thủ nghiêm ngặt quy trình lấy mẫu, không để xảy ra sai sót. Chiến dịch "500 ngày đêm" mang ý nghĩa tri ân sâu sắc, góp phần xác định danh tính liệt sĩ và giúp thân nhân tìm lại người thân đã hy sinh. Dù thời tiết khắc nghiệt, lực lượng tham gia vẫn nỗ lực hoàn thành nhiệm vụ."*
>
> **(Trung tá chuyên nghiệp THÁI SỬ QUÂN)**

Trước đó, ông Nguyễn Văn Lượt (70 tuổi, trú tại phường Phú Xuân) đã cung cấp thông tin về việc từng chứng kiến việc chôn cất tập thể các liệt sĩ ở hố bom gần khu vực gần cửa Chánh Tây trong sự kiện Mậu Thân 1968. Một số nhân chứng còn sống ở xung quanh khu vực nói trên cũng xác nhận thông tin tương tự; đồng thời có thêm các thông tin cho biết còn có mộ liệt sĩ đoạn ở cửa Hữu (cửa Tây Nam), cửa Hậu (cửa Chánh Bắc) và sân bay Tây Lộc cũ. Từ nguồn thông tin này, với sự hỗ trợ của Ban Chỉ đạo 515 quốc gia và bạn bè quốc tế, các cơ quan chức năng đã liên hệ và nhận được tư liệu từ phía Hoa Kỳ có các nội dung liên quan. Qua đó, khả năng cao có những mộ chôn tập thể của lực lượng cách mạng thời đó ở khu vực gần các cửa ra vào Kinh thành Huế.

"Năm Mậu Thân 1968 là một dấu mốc lịch sử tại Huế và Thành nội là địa điểm chiến trường ác liệt. Thông tin để lại từ trước đến nay khẳng định sự hy sinh, mất mát rất to lớn của cách mạng. Vì vậy chúng tôi sẽ kết hợp với những địa điểm cụ thể cùng với những sơ đồ chiến đấu tác chiến để rà soát tổng thể các địa điểm mà chúng tôi nghĩ có khả năng cao sẽ có hài cốt liệt sĩ", ông Mạnh nói. Theo đại diện Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế, trên cơ sở tiếp nhận thông tin từ nhiều nguồn, đơn vị đã tiến hành phân tích, tiếp cận nhân chứng, phát phiếu khảo sát theo từng khu vực, địa bàn để tổng hợp, đối chiếu dữ liệu. Sau khi đánh giá khả năng cao có hài cốt liệt sĩ, Ban Chỉ đạo 515 TP Huế đã kiến nghị Ban Chỉ đạo quốc gia và các cơ quan chức năng hỗ trợ máy radar xuyên đất để khảo sát các vị trí nói trên. Đây được xem là cơ sở khoa học quan trọng để khoanh vùng, xác định các vị trí có thông tin.

Ban Chỉ đạo 515 TP Huế tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến thông tin về ý nghĩa nhân văn của chiến dịch "500 ngày đêm tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ", kêu gọi các nhân chứng lịch sử, cựu binh, người dân từng chứng kiến hoặc đã được nghe kể từ các thế hệ đi trước, cung cấp thông tin để kết nối hành trình tìm kiếm những anh hùng liệt sĩ đã ngã xuống vì đất nước. ■

Nguy cơ lộ dữ liệu cá nhân từ các nền tảng chia sẻ tài liệu học tập

Bài, ảnh: THẢO NHI

Sự phát triển của các nền tảng chia sẻ tài liệu trực tuyến đã mang đến nguồn học liệu phong phú cho HSSV, tuy nhiên, đằng sau sự tiện lợi ấy là nguy cơ dữ liệu cá nhân bị phát tán ngoài ý muốn khi nhiều tài liệu chứa thông tin nhạy cảm được đăng tải công khai để đổi lấy quyền truy cập tài nguyên học tập.

Với HSSV, các nền tảng chia sẻ tài liệu học tập như Studocu, Scribd và nhiều website tương tự từ lâu đã trở thành công cụ tìm kiếm học tập quen thuộc. Người dùng có thể tìm kiếm đề cương ôn tập, bài giảng, khóa luận hoặc các tài liệu tham khảo… phục vụ học tập. Để được truy cập miễn phí hoặc mở khóa thêm tài nguyên, nhiều nền tảng áp dụng cơ chế khuyến khích người dùng tải tài liệu lên hệ thống. Chính điều này khiến không ít sinh viên lựa chọn đăng tải các tệp tin có sẵn trong máy tính mà không kiểm tra kỹ nội dung bên trong.

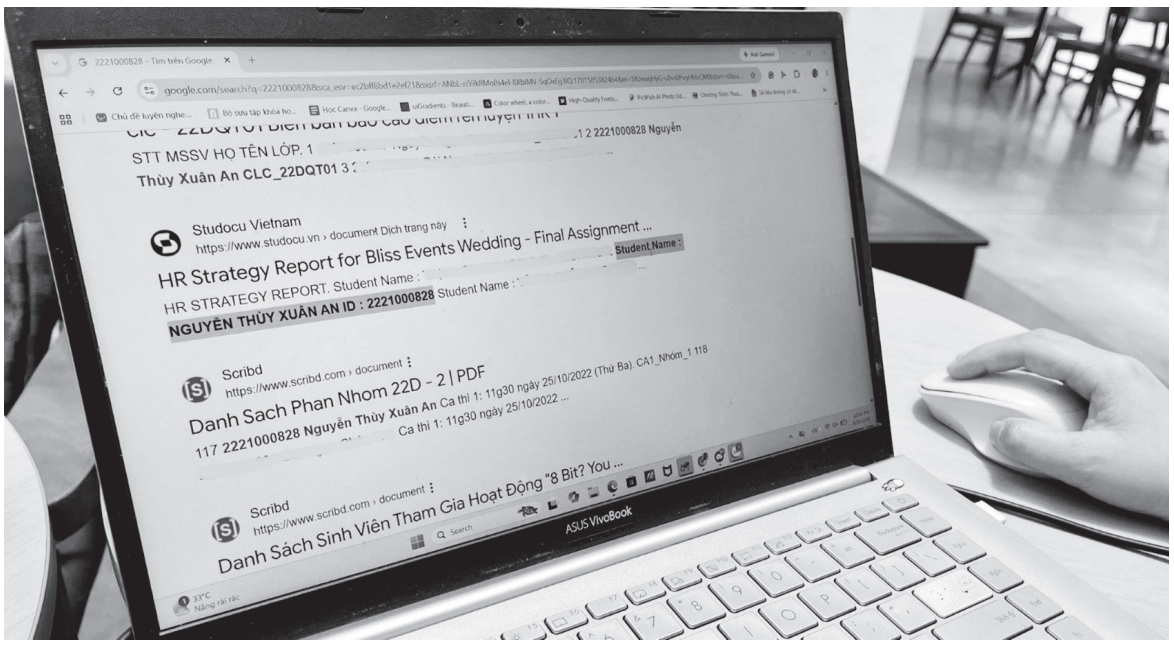
Những ngày gần đây, trên diễn đàn mạng xã hội, nhiều sinh viên phản ánh việc phát hiện thông tin cá nhân của mình xuất hiện trên các nền tảng chia sẻ học liệu trực tuyến. Các dữ liệu này nằm trong nhiều loại tệp tin khác nhau, từ danh sách lớp học, bảng điểm, danh sách tham gia hoạt động ngoại khóa đến các biểu mẫu hành chính nội bộ của trường học. Đáng lo ngại, không ít tài liệu vẫn hiển thị đầy đủ họ tên, mã số sinh viên, số điện thoại, địa chỉ email, số căn cước công dân và kết quả học tập. Không chỉ dừng ở các tài liệu học tập thông thường, một số tệp tin còn đưa cả hình ảnh, giấy tờ tùy thân và văn bằng cá nhân.

Điều này cho thấy phạm vi dữ liệu bị chia sẻ có thể khá rộng. Nhiều sinh viên nhận ra dữ liệu cá nhân của mình bị đưa lên mạng sau khi được bạn bè thông báo hoặc vô tình phát hiện trong quá trình tìm kiếm. Từng sử dụng các nền tảng chia sẻ tài liệu để tìm kiếm đề cương và bài giảng phục vụ việc học, bạn Đỗ Ngọc Gia Hưng, sinh viên Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (Đại học Quốc gia TP.HCM) chia sẻ, đa số sinh viên muốn nhanh chóng có tài liệu để tham khảo nên đã tải lên các tệp tin có sẵn mà không để ý bên trong có danh sách lớp hay thông tin cá nhân của người khác. Khi biết những dữ liệu này có thể xuất hiện công khai trên mạng xã hội.

Hình ảnh bằng tốt nghiệp THPT và CCCD xuất hiện trong một tài liệu được đăng tải trên nền tảng chia sẻ tài liệu Studocu

Trên thực tế, chỉ với thao tác nhập mã số sinh viên vào công cụ tìm kiếm, nhiều thông tin liên quan như họ tên, trường học và ngành đào tạo có thể được quét ra từ các dữ liệu công khai trên không gian số. Theo nhiều chuyên gia, các mảnh ghép thông tin riêng lẻ hoàn toàn có thể bị xâu chuỗi để tạo dựng nên một hồ sơ định danh tương đối chi tiết về một cá nhân. Qua trò chuyện, Nguyễn Thùy Xuân An, sinh viên năm cuối tại TP.HCM bày tỏ bức xúc khi nhận ra sản phẩm học tập và dữ liệu cá nhân của mình có thể dễ dàng bị tiếp cận và sử dụng trái phép. "Em rất bất ngờ khi tìm thấy nhiều bài luận, bài tập nhóm của em lại xuất hiện trên mạng, xảy ra ở nhiều môn học khác nhau. Đáng ngại hơn là khi tìm kiếm thêm, em thấy nhiều tài liệu của các trường khác còn hiển thị cả thông tin nhạy cảm như danh sách nhận học bổng kèm số tài khoản ngân hàng, mã số sinh viên, số điện thoại và cả căn cước công dân", Xuân An nói.

Thông tin liên quan đến bạn Xuân An như bài luận, danh sách nhóm, danh sách tham dự sự kiện… xuất hiện trong kết quả tìm kiếm

Theo nhiều chuyên gia, khi các kho dữ liệu học tập vận hành theo mô hình "đóng góp để khai thác" (User-Generated Content), ranh giới giữa việc chia sẻ tri thức và xâm phạm quyền riêng tư trở nên rất mong manh. Một tệp tin hành chính hay bài tập nhóm được tải lên thiếu cẩn trọng không chỉ làm rò rỉ dữ liệu của người đăng, mà còn vô tình công khai thông tin định danh của hàng chục, thậm chí hàng trăm cá nhân khác trong cùng hệ thống.

Giới chuyên gia cũng khuyến cáo, trong kỷ nguyên số, việc bảo mật dữ liệu cá nhân không thể "phó mặc" hoàn toàn cho các bộ lọc của nền tảng hay các quy định cấm phát tán thông tin. Giải pháp thực tế nhất phải bắt đầu từ chính ý thức của mỗi người dùng bằng cách cân nhắc kỹ lưỡng và rà soát nội dung trước khi quyết định đăng tải bất kỳ tài liệu nào lên internet để dữ liệu cá nhân không bị khai thác cho các mục đích xấu. ■

Dinh 1 Đà Lạt mở cửa trở lại sau hơn hai năm ngừng hoạt động

Mới đây, Dinh 1 Bảo Đại thuộc phường Xuân Hương - Đà Lạt (Lâm Đồng), vừa được đơn vị đầu tư cho mở cửa đón khách trở lại sau hơn hai năm đóng cửa. Việc Dinh 1 mở cửa trở lại được kỳ vọng sẽ góp phần gia tăng sức hút cho du lịch Đà Lạt, đồng thời tạo thêm điểm đến hấp dẫn cho du khách khi đến với địa phương trong thời gian tới.

Dinh 1 được biết đến là một trong những công trình kiến trúc mang giá trị lịch sử đặc biệt của Đà Lạt. Công trình được xây dựng từ những năm 1940, từng là nơi làm việc và nghỉ dưỡng của vua Bảo Đại, vị vua cuối cùng của triều Nguyễn. Dinh có tổng diện tích khuôn viên gần 16ha, trong đó tòa biệt thự rộng 711m². Đây là công trình có giá trị điển hình về nghệ thuật kiến trúc, cảnh quan và có giá trị lịch sử, văn hóa. Hiện nay, đây là một trong các biệt thự hiếm hoi tại Đà Lạt được xếp hạng nhóm 1, gồm nhà biệt thự được xếp hạng di tích lịch sử, văn hóa, nhà biệt thự có giá trị điển hình về kiến trúc, nhà cổ.

Năm 2014, UBND tỉnh Lâm Đồng cho Công ty cổ phần Hoàn Cầu thuê với thời hạn 50 năm để thực hiện dự án du lịch, nghỉ dưỡng mang tên King Palace. Tuy nhiên, năm 2020, Thanh tra Chính phủ chỉ ra một số sai phạm liên quan đến dự án tại Kết luận số 929/KL-TTCP. Trong đó, cơ quan thanh tra xác định việc cho thuê khu đất thực hiện dự án khi chưa có trong kế hoạch sử dụng đất là chưa phù hợp quy định pháp luật. Bên cạnh đó, việc cho thuê tài sản công không thông qua đấu giá cũng được xác định là chưa đúng quy định.

Từ những sai phạm này, Thanh tra Chính phủ đã kiến nghị chấm dứt hoạt động dự án, thu hồi tài sản để xử lý theo quy định. Sau kết luận của Thanh tra Chính phủ, Sở KH&ĐT Lâm Đồng cũ đã có văn bản chấm dứt hoạt động của dự án để tiến hành thu hồi đất. Đến tháng 4.2024, Dinh 1 chính thức bị đóng cửa, ngừng phục vụ khách tham quan. Thời gian qua, những vướng mắc của dự án King Palace đã được UBND tỉnh Lâm Đồng đưa vào nhóm 6 dự án thương mại, du lịch - dịch vụ ưu tiên tháo gỡ trên địa bàn tỉnh.

Dinh 1 chính thức mở cửa đón khách trở lại

Tin, ảnh: THÀNH KHIÊM

Thời điểm vàng để phát triển du lịch tàu biển

Bài, ảnh: PHAN HIẾU

Tại "Hội nghị thúc đẩy phát triển sản phẩm du lịch tàu biển với một số tỉnh, thành phố trong cả nước" do UBND tỉnh Gia Lai tổ chức, nhiều chuyên gia nhận định rằng, đây là thời điểm vàng để Việt Nam phát triển du lịch tàu biển. Vì trong bối cảnh hiện nay, du lịch tàu biển đang tăng trưởng mạnh trên toàn cầu, Việt Nam đang đứng trước cơ hội lớn để tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị và các hải trình quốc tế.

Với lợi thế của mình, Cảng Quy Nhơn (Gia Lai) là cửa ngõ chiến lược của khu vực miền Trung - Tây Nguyên, cùng hệ thống tài nguyên du lịch đa dạng và giàu bản sắc, Gia Lai đang từng bước khẳng định vị thế là một điểm đến giàu tiềm năng trên bản đồ du lịch tàu biển quốc tế.

Đề cập câu chuyện kết nối liên vùng và quốc tế trong hành trình du lịch tàu biển, ông Phan Xuân Anh, Chủ tịch Hội đồng Quản trị Công ty Du Ngoạn Việt (Viet Excursions) cho hay, cơ hội lớn đang mở ra cho ngành tàu biển Quy Nhơn khi dòng dịch chuyển hàng hải toàn cầu đang tập trung mạnh vào châu Á. Nhờ chính sách thông thoáng, bờ biển dài và thủ tục xử lý nhanh chóng, Việt Nam đang thu hút các hãng tàu lớn rời đi từ Trung Quốc. Để hiện thực hóa phát triển du lịch tàu biển, ông Phan Xuân Anh cho rằng: "Quy Nhơn cần sớm tìm lời giải cho bài toán nan giải hiện nay là khắc phục tình trạng thiếu hụt nguồn nhân lực. Bởi, khi nguồn tàu biển đổ về ngày càng lớn và cảng Cam Ranh dần quá tải, Quy Nhơn chính là cái tên đón đầu dòng chảy này nhờ hội tụ đủ mọi điều kiện cần thiết".

Chia sẻ về xu hướng phát triển du lịch tàu biển, cũng như đề cập đến việc xây dựng sản phẩm và khai thác hiệu quả dòng khách tàu biển trong thời gian tới, bà Đoàn Thị Thanh Trà, Phó Tổng Giám đốc Công ty TNHH Một thành viên Dịch vụ Lữ hành Saigontourist cho biết: "Trong giai đoạn hiện nay, khách không chỉ muốn ghé nhanh một cảng biển, mà muốn hiểu sâu thêm về văn hóa, ẩm thực, đời sống bản địa, làng nghề, di sản, thiên nhiên và câu chuyện của con người địa phương. Điều này đặt ra yêu cầu mới cho các điểm đến không chỉ là đưa khách đi chụp hình, mua sắm nhanh rồi quay về tàu, mà phải có chủ đề, có điểm nhấn và có trải nghiệm khác biệt so với các cảng khác trong cùng hải trình".

Ông Hà Văn Siêu, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam nhận định, Việt Nam sở hữu tiềm năng du lịch biển cực kỳ to lớn, trong đó du lịch tàu biển là phân khúc còn rất nhiều dư địa phát triển giữa bối cảnh dòng khách tàu biển toàn cầu đang dịch chuyển mạnh mẽ về châu Á. Tuy nhiên, thực trạng hiện nay là chúng ta mới chỉ dừng lại ở việc đón các tàu quốc tế ghé thăm, còn năng lực tự khai thác tàu để đưa khách ra nước ngoài hay phát triển tuyến nội địa vẫn còn bỏ ngỏ.

Để tháo gỡ nút thắt này và chủ động đón dòng khách lớn từ các hãng tàu thế giới, ông Hà Văn Siêu chia sẻ: "Cơ quan quản lý cần tập trung vào các giải pháp đồng bộ. Trước mắt, phải quy hoạch lại hạ tầng cảng biển và dịch vụ cảng để tăng sức hấp dẫn, đồng thời tối ưu hóa chuỗi logistics thông qua việc kết nối chặt chẽ du lịch tàu biển với hệ thống giao thông hàng không, đường sắt, cùng các điểm đến trên bờ và khu vực phụ cận. Song song đó, công tác đào tạo nguồn nhân lực chuyên sâu và đẩy mạnh quảng bá, xúc tiến thương hiệu du lịch tàu biển là những bước đi không thể tách rời".

Còn ông Tán Văn Vương, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Đà Nẵng nhìn nhận: "Với lợi thế hội tụ cả núi rừng, biển đảo và du lịch di sản, Đà Nẵng luôn được Bộ VHTTDL quy hoạch, định hướng là trung tâm phát triển trọng điểm. Thời gian qua, Đà Nẵng đã khẳng định thương hiệu toàn cầu với bãi biển đẹp nhất hành tinh và việc đăng cai thành công nhiều sự kiện quốc tế lớn. Trong chiến lược phát triển, chúng tôi xác định du lịch tàu biển là phân khúc đặc biệt quan trọng nhờ nguồn khách có mức chi tiêu cao".

Để khai thác tối đa tiềm năng này, ông Vương chỉ ra ngành Du lịch cần sự phối hợp đồng bộ từ nhiều phía. Trước mắt, thủ tục xuất nhập cảnh cho khách tàu biển phải được xử lý nhanh chóng hơn. Do Đà Nẵng hiện vẫn dùng chung cảng hàng hóa và cảng du lịch, thành phố đang hướng tới việc xây dựng cảng chuyên biệt về du lịch, tích hợp các điểm check-in, mua sắm và vui chơi giải trí. "Hạ tầng phục vụ phải được đảm bảo từ những chi tiết nhỏ nhất như đáp ứng đủ số lượng xe 45 chỗ chất lượng cao, đội ngũ hướng dẫn viên giỏi, hệ thống nhà hàng, điểm dừng chân đạt chuẩn… Đồng thời chú trọng công tác an ninh trật tự và vệ sinh môi trường", ông Vương chia sẻ và khẳng định, phát triển du lịch tàu biển không thể tách rời tư duy liên kết. ■

Khách du lịch tàu Noble Caledonia - Island Sky cập cảng Quy Nhơn chụp ảnh lưu niệm với linh vật Năm Du lịch quốc gia - Gia Lai 2026

Ứng phó chủ động sự cố y tế tại cơ sở lưu trú

Tại Sa Pa (Lào Cai) vừa diễn ra Hội thảo "Ứng phó và dự phòng chủ động sự cố y tế tại cơ sở lưu trú - Từ góc nhìn pháp lý và y khoa".

Theo nhiều chuyên gia y tế, khi xảy ra một sự cố y tế nghiêm trọng tại cơ sở lưu trú, khoảng thời gian đầu tiên có ý nghĩa quyết định đối với khả năng cứu sống người bệnh. Nhưng thực tế cho thấy nhiều cơ sở lưu trú hiện vẫn chưa được trang bị đầy đủ quy trình ứng phó, kỹ năng sơ cấp cứu hoặc thiết bị hỗ trợ cần thiết để xử lý các tình huống khẩn cấp như ngưng tim, đột quỵ, và các tai nạn, chấn thương khác.

Các chuyên gia tham dự hội thảo đã cùng phân tích thực trạng, thách thức thực tế, trách nhiệm pháp lý của doanh nghiệp, cũng như đề xuất các giải pháp giúp doanh nghiệp chủ động phòng ngừa và ứng phó hiệu quả để bảo vệ du khách và giảm thiểu rủi ro cho doanh nghiệp. Hội thảo cũng nhấn mạnh an toàn y tế không nên được xem là một phần phụ trong vận hành lưu trú, mà cần trở thành một tiêu chuẩn trong phát triển du lịch bền vững.

Cùng với đó, khi một tình huống nghiêm trọng xảy ra, doanh nghiệp không chỉ đối diện với áp lực dư luận mà còn có thể phát sinh các trách nhiệm pháp lý nếu không chứng minh được đã có sự chuẩn bị, phòng ngừa và xử trí phù hợp. Do đó, việc chủ động xây dựng quy trình, đào tạo nhân sự, trang bị thiết bị và phối hợp kịp thời với đơn vị y tế sẽ là cơ sở quan trọng giúp doanh nghiệp thể hiện trách nhiệm, bảo vệ quyền lợi chính đáng của du khách cũng như của chính đơn vị. **L.HƯƠNG**

Quy Nhơn lọt top điểm đến du lịch biển

Chuyên trang du lịch Lonely Planet vừa công bố danh sách 25 điểm đến hấp dẫn nhất thế giới năm 2026. Trong danh sách này, Quy Nhơn (Gia Lai) là đại diện duy nhất của Việt Nam được vinh danh là điểm đến lý tưởng cho những hành trình khám phá du lịch biển.

Theo Lonely Planet, điều khiến Quy Nhơn trở nên khác biệt không chỉ nằm ở cảnh sắc thiên nhiên mà còn ở bầu không khí thư thái hiếm có. Trong khi nhiều điểm đến biển nổi tiếng đang ngày càng đông đúc, Quy Nhơn vẫn giữ được nhịp sống chậm rãi và cảm giác bình yên vốn có. Du khách có thể thong thả dạo bước trên cung đường ven biển khi hoàng hôn buông xuống, thưởng thức hải sản tươi ngon được đánh bắt trong ngày và khép lại buổi tối bằng những phút giây thư giãn bên bãi biển đầy gió, hay hòa mình trong không khí sôi động, nhộn nhịp tại các quán bar ven biển giữa tiếng sóng biển rì rào.

Để cảm nhận trọn vẹn hơn vẻ đẹp của vùng đất này, Lonely Planet gợi ý du khách trải nghiệm lái xe máy trên những cung đường ven biển tuyệt đẹp dẫn tới các vịnh nhỏ biệt lập và những bãi biển hoang sơ. Nổi bật hơn cả là bãi biển Kỳ Co với dải cát cong hình lưỡi liềm độc đáo ôm lấy làn nước xanh ngọc bích, hay Bãi Xép thanh bình, nơi khi màn đêm buông xuống lại trở thành một không gian ẩm thực ngoài trời đầy hấp dẫn.

Việc góp mặt trong danh sách những điểm đến hấp dẫn nhất thế giới năm 2026 của Lonely Planet tiếp tục khẳng định sức hút ngày càng lớn của Quy Nhơn nói riêng và du lịch Việt Nam nói chung trên bản đồ du lịch toàn cầu. **MINH LÝ**

VĂN CHƯƠNG KHÔNG ĐỨNG NGOÀI VẬN MỆNH DÂN TỘC

Bài 1: KHI CHỮ NGHĨA CHUYÊN CHỞ ĐẠO LÝ

● NGỌC NHÂN

Từ những tranh luận quanh một số tác phẩm văn học gần đây, có thể thấy vấn đề đặt ra không chỉ là quyền tự do sáng tạo, mà còn là trách nhiệm của văn chương trước lịch sử, trước nhân dân và trước những giá trị thiêng liêng của dân tộc. Trong truyền thống Việt Nam, văn học, nghệ thuật chưa bao giờ chỉ là trò chơi ngôn từ. "Văn dĩ tải đạo" không làm nghèo sáng tạo, mà nhắc người cầm bút rằng cái đẹp phải biết nâng đỡ con người, bồi đắp nhân cách và củng cố nền tảng tinh thần của xã hội.

Văn chương trong mạch nguồn văn hóa Việt Nam

Có một câu chuyện rất nhỏ nhưng nói được nhiều điều về chiều sâu văn hóa Việt Nam. Trong nhiều gia đình truyền thống, khi sinh con, đặt tên cho con là một việc hệ trọng. Người ta không chỉ chọn một cái tên hay, một âm đọc đẹp, một ý nghĩa tốt lành, mà còn phải dò lại gia phả, hỏi người già trong họ, tránh đặt trùng tên ông bà, cha mẹ, tổ tiên, hoặc những người được cộng đồng kính trọng. Nhiều làng quê xưa còn giữ tục tránh gọi tên húy, tên vua, tên các bậc tôn kính. Có người hôm nay nhìn vào có thể cho đó là chuyện lễ nghi cũ. Nhưng nếu nhìn sâu hơn, đó là một cách người Việt gìn giữ sự cung kính, lòng biết ơn, trật tự đạo lý và cảm thức thiêng liêng trong đời sống.

Từ nếp nhà đến nếp làng, từ gia đình đến cộng đồng, người Việt luôn hiểu rằng lời nói không vô can. Cách gọi tên không vô can. Cách dùng chữ không vô can. Có những điều có thể nói, nhưng phải nói sao cho đúng đạo lý. Có những vấn đề có thể bàn, nhưng phải bàn với tri thức, sự chừng mực và lòng kính trọng. Chính trong mạch nguồn ấy, quan niệm "văn dĩ tải đạo" hình thành như một chuẩn mực văn hóa. Văn chương chuyên chở đạo lý, gửi gắm lẽ phải, bồi đắp nhân cách, nuôi dưỡng lòng nhân ái và tình yêu quê hương, đất nước.

Điều đó không có nghĩa văn chương chỉ được phép ca ngợi, càng không có nghĩa người cầm bút phải né tránh những nghịch cảnh, mất mát, bi kịch hay vùng tối của đời sống. Một nền văn học lớn không thể chỉ có một giọng điệu. Nó cần tiếng nói của niềm vui và nỗi đau, của tự hào và day dứt, của khẳng định và phản tỉnh. Nhưng dù đi vào tầng sâu nào của thân phận con người, văn chương vẫn không thể đứng ngoài hệ giá trị của dân tộc. Cái đẹp nếu tách khỏi cái thiện sẽ dễ trở thành sự phô diễn lạnh lùng. Cái mới nếu quay lưng với cái đúng sẽ dễ biến thành sự tùy tiện. Sáng tạo nếu cắt đứt khỏi đạo lý cộng đồng sẽ rất dễ rơi vào cực đoan cá nhân.

Nhà thơ, nhà phê bình T.S. Eliot từng viết: "Không nhà thơ, không nghệ sĩ của bất kỳ nghệ thuật nào có đầy đủ ý nghĩa nếu đứng một mình". Câu nói ấy, dù được đặt trong bối cảnh phê bình văn học phương Tây, vẫn rất gần với cách hiểu của chúng ta về văn chương. Người nghệ sĩ có cá tính riêng, nhưng tác phẩm không tồn tại trong khoảng trống. Nó luôn được đọc trong quan hệ với truyền thống, lịch sử, cộng đồng, ký ức và hệ giá trị xã hội. Càng muốn đổi mới, người nghệ sĩ càng cần biết mình đang đứng ở đâu trong dòng chảy văn hóa dân tộc.

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: "Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy". Ở đây, Người không hạ thấp văn chương thành công cụ minh họa giản đơn, mà đặt văn hóa, nghệ thuật vào đúng vị trí của nó trong sự nghiệp cách mạng: Một mặt trận của tâm hồn, của niềm tin, của nhân cách, của sức mạnh tinh thần. Người nghệ sĩ là chiến sĩ không phải vì phải biến tác phẩm thành khẩu hiệu, mà vì mỗi trang viết đều có khả năng góp phần xây dựng hoặc làm suy yếu nền tảng tinh thần của xã hội.

Trong bối cảnh hôm nay, khi đất nước đang bước vào kỷ nguyên phát triển mới, ý nghĩa ấy càng trở nên thời sự. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh, văn hóa là "nền tảng tinh thần, sức mạnh nội sinh" và là động lực dẫn dắt sự phát triển dân tộc. Điều đó đặt ra yêu cầu rất cao đối với sáng tạo văn học, nghệ thuật. Văn chương không chỉ giúp xã hội giải trí, không chỉ đáp ứng nhu cầu thẩm mỹ, mà còn phải góp phần củng cố hệ giá trị, phân biệt đúng - sai, tốt - xấu, thật - giả, cao cả - tầm thường.

Tự do sáng tạo không đồng nghĩa với vô chuẩn mực

Xã hội số đang làm thay đổi căn bản đời sống văn học, nghệ thuật. Trước đây, một cuốn sách có thể đi chậm qua hệ thống phát hành, thư viện, nhà trường, sinh hoạt phê bình. Hôm nay, một đoạn trích, một câu chữ, một nhận định có thể được cắt ra, lan truyền trong vài giờ, trở thành chủ đề tranh cãi, bị bóp méo, bị lợi dụng, thậm chí bị biến thành công cụ tác động tư tưởng. Không gian mạng làm cho tác phẩm có đời sống rộng hơn, nhưng cũng khiến trách nhiệm của tác giả, biên tập viên, nhà xuất bản và người tiếp nhận trở nên lớn hơn nhiều.

Trong bối cảnh ấy, tự do sáng tạo cần được bảo vệ, nhưng tự do không thể bị hiểu sai thành quyền muốn viết gì cũng được, muốn diễn giải lịch sử thế nào cũng được, muốn đụng chạm biểu tượng thiêng liêng ra sao cũng được. Văn học, nghệ thuật hiện đại có thể phóng khoáng hơn, đa thanh hơn, giàu tính cá nhân hơn. Tác phẩm có thể phản tỉnh, chất vấn, mở ra những góc nhìn khác. Nhưng càng chạm đến những chủ đề hệ trọng như chiến tranh cách mạng, lãnh tụ, anh hùng dân tộc, biểu tượng văn hóa, ký ức thiêng liêng của Nhân dân, người sáng tạo càng phải nghiêm cẩn hơn.

Một ví dụ rất đời thường: Trong gia đình, ta có thể góp ý với cha mẹ, ông bà, có thể trao đổi về chuyện đúng sai, có thể thẳng thắn nói điều mình nghĩ. Nhưng sự thẳng thắn ấy không bao giờ đồng nghĩa với hỗn hào, xúc phạm hay tầm thường hóa những người đã sinh thành, nuôi dưỡng mình. Với lịch sử dân tộc cũng vậy. Chúng ta có thể nghiên cứu lịch sử, có thể nhìn lại lịch sử trong tính phức tạp của nó, có thể đi vào những mất mát và nghịch cảnh. Nhưng không thể nhân danh nghiên cứu để tùy tiện bóp méo sự thật; không thể nhân danh hư cấu để xúc phạm lãnh tụ, anh hùng dân tộc; không thể nhân danh "giải thiêng" để làm tổn thương niềm tin của Nhân dân.

Điểm nguy hiểm hiện nay là nhiều sản phẩm văn hóa không tấn công trực diện vào nền tảng tư tưởng, nhưng lại tạo ra sự mơ hồ. Mơ hồ về chính nghĩa của cuộc kháng chiến. Mơ hồ về công lao của các thế hệ đi trước. Mơ hồ về ranh giới giữa phản biện và phủ định. Mơ hồ về khác biệt học thuật và xuyên tạc lịch sử. Sự mơ hồ ấy, trong xã hội số, rất dễ bị các thế lực thù địch, cơ hội chính trị khai thác để thúc đẩy "diễn biến hòa bình" trên mặt trận tư tưởng - văn hóa.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã cảnh báo về nguy cơ xói mòn hệ giá trị, lệch chuẩn hành vi, bạo lực ngôn từ, tin giả, tin thất thiệt và sự tấn công của các yếu tố độc hại trong không gian mạng. Đó không chỉ là câu chuyện của báo chí, truyền thông hay an ninh mạng. Đó còn là câu chuyện của văn học, nghệ thuật. Bởi văn chương tác động vào cảm xúc; cảm xúc hình thành thái độ; thái độ có thể dẫn dắt nhận thức xã hội. Nếu cảm xúc bị dẫn dắt sai, lịch sử có thể bị nhìn lệch. Nếu lịch sử bị nhìn lệch, niềm tin có thể bị lung lay. Nếu niềm tin bị lung lay, nền tảng tinh thần của xã hội sẽ bị tổn thương.

Vì vậy, đặt văn học, nghệ thuật trong bối cảnh văn hóa, chính trị Việt Nam không phải là thu hẹp sáng tạo, mà là trả sáng tạo về đúng trách nhiệm của nó. Không ai phủ nhận nhu cầu đổi mới. Không ai muốn một đời sống văn học đơn điệu. Nhưng đổi mới phải làm giàu thêm tâm hồn dân tộc, không làm nghèo đi đạo lý dân tộc. Phản tỉnh phải giúp con người hiểu sâu hơn về lịch sử, không làm mờ đi sự thật lịch sử. Tự do phải đi cùng trách nhiệm, bởi chỉ có trách nhiệm mới làm cho tự do trở nên cao quý.

Trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay, văn học, nghệ thuật là một mặt trận mềm nhưng không hề nhẹ. Nó không chỉ là nơi sáng tạo cái đẹp, mà còn là nơi bảo vệ cái đúng, cái thật, cái thiện, cái thiêng liêng của dân tộc. Văn chương không đứng ngoài vận mệnh dân tộc. Chữ nghĩa, khi biết đứng về phía đạo lý và sự thật, sẽ trở thành sức mạnh tinh thần. Nhưng chữ nghĩa, nếu bị sử dụng tùy tiện, cũng có thể trở thành vết xước trong ký ức cộng đồng. Chính vì vậy, trước khi viết về những điều thiêng liêng, người cầm bút cần tự hỏi: Trang viết này sẽ làm cho con người Việt Nam hiểu dân tộc mình sâu sắc hơn, yêu Tổ quốc mình nhiều hơn, hay sẽ gieo thêm hoài nghi, chia rẽ và lãng tâm không cần thiết?

Đó là câu hỏi không chỉ dành cho một vài tác giả hay một vài cuốn sách. Đó là câu hỏi dành cho cả đời sống văn học, nghệ thuật trong kỷ nguyên mới. ■

(Còn tiếp)

Văn chương phải biết nâng đỡ con người, bồi đắp nhân cách và củng cố nền tảng tinh thần của xã hội

Để Ngày Văn hóa Việt Nam trở thành chu trình hành động

PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Việc ban hành Kế hoạch tổ chức "Ngày Văn hóa Việt Nam" giai đoạn 2026-2030 là một dấu mốc đáng chú ý trong tư duy quản trị văn hóa hiện nay. Khi ngày 24.11 hằng năm được xác lập là Ngày Văn hóa Việt Nam, điều quan trọng không chỉ nằm ở việc có thêm một ngày để tôn vinh truyền thống, mà ở chỗ văn hóa được đặt vào một chu trình hành động thường niên, có mục tiêu, có chủ thể, có không gian triển khai và có trách nhiệm thực hiện.

Trong bối cảnh thế giới biến động nhanh, cạnh tranh sức mạnh mềm ngày càng gay gắt, chuyển đổi số làm thay đổi sâu sắc đời sống tinh thần con người, Ngày Văn hóa Việt Nam cần được hiểu không phải như một hoạt động kỷ niệm đơn thuần, mà như một lời nhắc nhở và cũng là một cam kết: Phải biến văn hóa thành sức mạnh nội sinh, thành năng lực phát triển và thành nền tảng tinh thần của quốc gia trong kỷ nguyên mới.

Không để văn hóa chỉ dừng ở lễ nghi, khẩu hiệu...

Trong đời sống xã hội, các ngày kỷ niệm luôn có ý nghĩa quan trọng. Chúng giúp cộng đồng nhớ về cội nguồn, tri ân quá khứ, củng cố niềm tin và khơi dậy trách nhiệm. Nhưng nếu một ngày kỷ niệm chỉ dừng ở nghi thức, khẩu hiệu, chương trình biểu diễn hay những bản tổng kết thành tích, thì ý nghĩa của nó sẽ bị thu hẹp rất nhiều. Với văn hóa, điều đó càng đáng suy nghĩ.

Bởi văn hóa không phải là điều chỉ được nhắc đến trong những dịp trang trọng, mà là dòng chảy hằng ngày trong đời sống con người; không phải chỉ nằm trên sân khấu, trong bảo tàng, ở lễ hội hay các văn bản chính sách, mà hiện diện trong từng gia đình, trường học, công sở, khu dân cư, làng nghề, di tích, thư viện, không gian công cộng và cả không gian mạng. Chính vì vậy, Ngày Văn hóa Việt Nam cần được tổ chức với một tinh thần mới: Không phải thêm một ngày để "làm văn hóa", mà là một dịp để kiểm điểm xem văn hóa đã thật sự thấm vào đời sống đến đâu. Chúng ta đã xây dựng được môi trường văn hóa lành mạnh trong gia đình, nhà trường, cơ quan, doanh nghiệp, cộng đồng chưa? Thiết chế văn hóa cơ sở có thực sự sáng đèn và có người dân tham gia không? Thư viện có còn là nơi nuôi dưỡng tri thức và cảm hứng không? Di sản có được bảo vệ bằng tình yêu và trách nhiệm không? Lễ hội có giữ được sự trang nghiêm, nhân văn và bản sắc không? Không gian mạng có trở thành nơi lan tỏa cái đẹp, cái đúng, cái tử tế hay lại đang bị lấn át bởi sự dễ dãi, lệch chuẩn và độc hại?

Đặt những câu hỏi ấy mới thấy, điều đáng lo không phải là chúng ta thiếu hoạt động văn hóa, mà là nhiều hoạt động chưa chạm đến chiều sâu của đời sống. Không thiếu nơi có nhà văn hóa nhưng ít người đến; có thư viện nhưng vắng bạn đọc; có lễ hội nhưng còn nặng thương mại hóa; có chương trình nghệ thuật nhưng thiếu sức sống trong cộng đồng; có phong trào xây dựng đời sống văn hóa nhưng chưa tạo được chuyển biến rõ rệt trong ứng xử xã hội. Nếu Ngày Văn hóa Việt Nam chỉ làm dày thêm những báo cáo hoạt động mà không làm dày thêm đời sống tinh thần của người dân, thì chúng ta chưa đi tới bản chất của vấn đề.

Trong các phát biểu gần đây, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhiều lần nhấn mạnh tinh thần đổi mới tư duy, đặt con người ở trung tâm, củng cố niềm tin xã hội, phát huy sức mạnh nội sinh của dân tộc để bước vào giai đoạn phát triển mới. Tinh thần ấy rất gần với yêu cầu đặt ra đối với văn hóa hiện nay. Văn hóa không thể là phần "trang trí" của phát triển. Văn hóa phải là nền tảng hình thành con người, là môi trường nuôi dưỡng nhân cách, là hệ điều tiết hành vi, là sức mạnh tạo đồng thuận, là nguồn lực để đất nước không chỉ tăng trưởng nhanh hơn mà còn phát triển nhân văn hơn, bền vững hơn... Việt Nam có một kho tàng văn hóa vô cùng phong phú: Lịch sử lâu dài, di sản đa dạng, văn hóa các dân tộc giàu bản sắc, ẩm thực hấp dẫn, nghệ thuật truyền thống đặc sắc, làng nghề lâu đời, cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài rộng lớn, thế hệ trẻ ngày càng năng động và sáng tạo. Nhưng tiềm năng không tự chuyển hóa thành sức mạnh. Muốn văn hóa trở thành sức mạnh mềm cần có thể chế phù hợp, nguồn lực tương xứng, nhân lực chuyên nghiệp, thị trường lành mạnh, công nghệ hỗ trợ, truyền thông hiện đại và đặc biệt là sự tham gia thực chất của nhân dân.

Quan tâm chăm sóc cảnh quan di tích nơi mình sống, học tập cũng là hành động đẹp trong Ngày Văn hóa Việt Nam. Trong ảnh: Xã Kiên Đài (Tuyên Quang) phát động ra quân vệ sinh, chăm sóc di tích trên địa bàn
Ảnh: B.LINH

Điểm quan trọng của Ngày Văn hóa Việt Nam chính là ở chỗ phải khẳng định nhân dân không chỉ là người thụ hưởng, mà là chủ thể sáng tạo, bảo tồn, trao truyền và phát huy văn hóa. Một nền văn hóa mạnh không thể chỉ được tạo ra bởi các cơ quan quản lý hay các chương trình do Nhà nước tổ chức. Nền văn hóa ấy phải sống trong từng cộng đồng, từng gia đình, từng con người. Một nghệ nhân còn truyền nghề cho thế hệ trẻ, một làn điệu dân ca còn vang lên trong sinh hoạt cộng đồng, một lễ hội còn giữ được phẩm giá văn hóa, một tủ sách gia đình còn được duy trì, một di tích còn được người dân chăm sóc, một khu dân cư còn giữ được nghĩa tình…, đó chính là những nền móng bền vững nhất của sức mạnh văn hóa quốc gia.

Vì thế, Ngày Văn hóa Việt Nam phải là ngày của toàn dân, chứ không chỉ là ngày của ngành văn hóa. Đó là ngày để mỗi người tự hỏi mình có thể làm gì cho văn hóa Việt Nam: Giữ gìn tiếng Việt, đọc một cuốn sách hay, sống tử tế hơn, ứng xử văn minh hơn trên mạng, tôn trọng di sản, bảo vệ môi trường, sáng tạo một sản phẩm có bản sắc, kể một câu chuyện đẹp về quê hương, hoặc đơn giản là làm cho không gian sống của mình nhân văn hơn. Khi văn hóa được thực hành bằng những việc cụ thể như vậy, một ngày kỷ niệm mới thật sự trở thành động lực xã hội.

Chương trình hành động thực chất

Một kế hoạch tốt mới chỉ là điểm khởi đầu. Điều quyết định là cách tổ chức thực hiện. Để Ngày Văn hóa Việt Nam không trở thành phong trào ngắn hạn, cần chuyển từ tư duy sự kiện sang tư duy chương trình; từ tổ chức hoạt động sang kiến tạo môi trường; từ tôn vinh chung chung sang giải quyết những vấn đề cụ thể của đời sống văn hóa.

Trước hết, cần gắn Ngày Văn hóa Việt Nam với xây dựng văn hóa cơ sở. Đây là tầng nền của mọi chính sách văn hóa. Một nhà văn hóa thôn hoạt động hiệu quả, một thư viện cộng đồng có người đọc, một câu lạc bộ nghệ thuật dân gian được duy trì, một di tích được chăm sóc, một lễ hội được tổ chức văn minh, một khu dân cư có nếp sống nghĩa tình, một trường học biết nuôi dưỡng tâm hồn học sinh, tất cả những điều đó có ý nghĩa sâu sắc hơn nhiều so với những sự kiện lớn nhưng xa đời sống. Trong bối cảnh chính quyền địa phương hai cấp, cấp cơ sở càng cần được trao quyền, trao nguồn lực và trao công cụ để chủ động tổ chức đời sống văn hóa phù hợp với đặc điểm của từng cộng đồng.

Thứ hai, cần phát triển văn hóa đọc như một nội dung trọng tâm. Một dân tộc muốn phát triển bền vững phải là một dân tộc ham học, biết đọc, biết suy nghĩ và biết đối thoại với tri thức. Trong thời đại số, khi con người bị cuốn vào thông tin ngắn, nhanh, giật gân, dễ dãi, văn hóa đọc chính là cách rèn luyện chiều sâu tư duy, năng lực phản biện và sức đề kháng trước thông tin sai lệch. Ngày Văn hóa Việt Nam cần trở thành dịp để mở rộng thư viện, tủ sách gia đình, tủ sách dòng họ, không gian đọc trong trường học, khu công nghiệp, vùng sâu, vùng xa; đồng thời khuyến khích nhà xuất bản, doanh nghiệp công nghệ, nền tảng số cùng tham gia xây dựng hệ sinh thái đọc mới cho xã hội.

Thứ ba, cần đưa văn hóa Việt Nam lên không gian số một cách chủ động và hấp dẫn. Không gian số hôm nay không còn là "mặt trận phụ", mà là môi trường sống thực sự của hàng chục triệu người, nhất là thế hệ trẻ. Nếu văn hóa Việt Nam không hiện diện mạnh mẽ trên không gian số, khoảng trống ấy sẽ bị lấp đầy bởi các nội dung lệch chuẩn, phản cảm, ngoại lai hoặc thuần túy thương mại. Số hóa di sản, xây dựng dữ liệu văn hóa, phát triển bảo tàng số, thư viện số, sân khấu số, bảo vệ bản quyền số, khuyến khích người trẻ sáng tạo nội dung văn hóa Việt Nam trên các nền tảng mới phải trở thành những nhiệm vụ cụ thể. Văn hóa số không chỉ là câu chuyện công nghệ, mà là câu chuyện chủ quyền văn hóa, bản lĩnh văn hóa và năng lực sáng tạo của quốc gia.

Thứ tư, cần phát huy di sản như một nguồn lực phát triển, nhưng tuyệt đối không đánh đổi linh hồn của di sản. Di sản không thể chỉ được cất giữ trong tủ kính, nhưng cũng không thể bị khai thác thô bạo. Cần phát triển du lịch văn hóa, công nghiệp văn hóa, sản phẩm thủ công, thiết kế sáng tạo, trải nghiệm di sản theo hướng có trách nhiệm, có sự tham gia và hưởng lợi của cộng đồng. Khi người dân sống được bằng di sản một cách tử tế, họ sẽ có thêm động lực giữ di sản. Khi di sản được kể bằng ngôn ngữ hiện đại mà vẫn giữ được phẩm giá, di sản sẽ tiếp tục sống trong đời sống đương đại.

Thứ năm, cần gắn Ngày Văn hóa Việt Nam với ngoại giao văn hóa và sức mạnh mềm quốc gia. Trong một thế giới cạnh tranh gay gắt về hình ảnh, mỗi món ăn, bộ phim, cuốn sách, sản phẩm thủ công, lễ hội, làn điệu dân ca, tà áo dài hay câu chuyện về con người Việt Nam đều có thể trở thành một "đại sứ văn hóa". Nhưng muốn văn hóa Việt Nam đi xa, cần sự chuyên nghiệp trong sáng tạo, bảo vệ bản quyền, truyền thông, xây dựng thị trường, kết nối doanh nghiệp với nghệ sĩ, kết nối trong nước với cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài. Niềm tự hào dân tộc là cần thiết, nhưng để đi ra thế giới, niềm tự hào ấy phải được chuyển hóa thành sản phẩm chất lượng, câu chuyện hấp dẫn và chiến lược bài bản.

Cuối cùng, cần có cơ chế đánh giá thực chất. Sau mỗi Ngày Văn hóa Việt Nam, không nên chỉ tổng kết đã tổ chức bao nhiêu chương trình, có bao nhiêu người tham dự, bao nhiêu tin bài được đăng tải. Điều cần quan tâm hơn là có thêm không gian văn hóa nào được tạo lập, có thêm thư viện nào được mở, có thêm nghệ nhân nào được hỗ trợ, có thêm di sản nào được bảo vệ tốt hơn, có thêm trẻ em nào được tiếp cận sách và nghệ thuật, có thêm sản phẩm văn hóa số nào có chất lượng, có thêm mô hình cộng đồng nào được nhân rộng. Văn hóa cần cảm xúc, nhưng quản trị văn hóa cần dữ liệu, tiêu chí và trách nhiệm.

Từ một ngày kỷ niệm đến một chương trình hành động văn hóa thực chất là một chặng đường đòi hỏi quyết tâm, sáng tạo và kiên trì. Ngày Văn hóa Việt Nam sẽ có ý nghĩa lớn nếu nó không chỉ đánh thức ký ức, mà còn khơi dậy hành động; không chỉ tôn vinh di sản, mà còn tạo điều kiện để di sản sống trong hiện tại; không chỉ nuôi dưỡng niềm tự hào, mà còn hình thành năng lực sáng tạo; không chỉ nói về bản sắc, mà còn biến bản sắc thành sức mạnh phát triển. ■

Hà Nội tiếp nhận hai thiết chế đặc biệt của quốc gia

● **HUY AN - QUỲNH HOA; ảnh: TRẦN HUẤN**

UBND TP Hà Nội vừa phối hợp với Bộ VHTTDL và Bộ Nông nghiệp và Môi trường (NN&MT) tổ chức Lễ tiếp nhận Vườn quốc gia Ba Vì và Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam về thành phố quản lý. Sự kiện này đánh dấu một bước chuyển dịch quan trọng trong mô hình quản lý hành chính, đồng thời mở ra những cơ hội đột phá cho phát triển du lịch, dịch vụ, công nghiệp văn hóa và kinh tế xanh phía Tây Thủ đô.

Tham dự có Bí thư Thành ủy Hà Nội Trần Đức Thắng; Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà. Cùng dự có Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh, Bộ trưởng Bộ NN&MT Trịnh Việt Hùng, Chủ tịch UBND TP Hà Nội Vũ Đại Thắng; Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy cùng đại diện lãnh đạo các cơ quan, đơn vị trực thuộc hai Bộ và TP Hà Nội.

Bí thư Thành ủy Hà Nội Trần Đức Thắng và Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà tặng hoa Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh, Bộ trưởng Trịnh Việt Hùng, Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội Vũ Đại Thắng

Bảo tồn là nền tảng, là yêu cầu xuyên suốt

Việc bàn giao, chuyển giao này được thực hiện theo các quyết định của Thủ tướng Chính phủ. Cụ thể, theo Quyết định số 1093/QĐ-TTg ngày 17.6.2026, Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam được chuyển giao nguyên trạng từ Bộ VHTTDL về UBND TP Hà Nội quản lý.

Phát biểu chỉ đạo tại buổi lễ, Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà khẳng định, việc chuyển giao Vườn quốc gia Ba Vì và Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam về UBND TP Hà Nội quản lý là sự tin tưởng lớn của Đảng và Chính phủ. Đây là việc giao cho Thủ đô Hà Nội trách nhiệm quản lý hai tài sản đặc biệt của quốc gia, một tài sản thiên nhiên đặc biệt và một tài sản văn hóa đặc biệt. Để vận hành hiệu quả sau khi tiếp nhận, Phó Thủ tướng yêu cầu Hà Nội cần rà soát tổng thể, toàn diện tổ chức của Vườn Quốc gia Ba Vì và Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam, khẩn trương xây dựng kế hoạch cho giai đoạn 2026-2030 và hằng năm, bảo đảm phát huy tối đa giá trị của từng thiết chế gắn với tổng thể quy hoạch Thủ đô và không gian phát triển phía Tây Hà Nội.

Trong đó, phải chú trọng gắn kết chặt chẽ giữa đầu tư, khai thác, phát huy phát triển nhưng phải đặt trong mối quan hệ hài hòa với bảo tồn toàn diện và sâu sắc; xác định bảo tồn là nền tảng, là yêu cầu xuyên suốt trong mọi chính sách phát triển đối với cả hai thiết chế. Cùng với đó, tích hợp đồng bộ hai thiết chế này vào kế hoạch phát triển của Thủ đô theo tư duy "Xanh - Thông minh - Bản sắc"; gắn kết chặt chẽ với chiến lược phát triển khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, hệ sinh thái môi trường, công nghiệp văn hóa, du lịch chất lượng cao và phát triển vùng Thủ đô. Từ đó hình thành không gian phát triển sinh thái, văn hóa, công nghệ cao phía Tây của Hà Nội, tạo động lực mới cho tăng trưởng xanh, nâng cao chất lượng sống của người dân và tạo dựng những giá trị khác biệt, lợi thế cạnh tranh riêng có của Thủ đô trong khu vực và quốc tế.

Bên cạnh đó, TP Hà Nội quan tâm đặc biệt đến đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và người lao động của hai đơn vị. TP Hà Nội tiếp nhận nguyên trạng đội ngũ hiện có, bảo đảm đầy đủ quyền lợi, chế độ, chính sách để họ ổn định và yên tâm công tác ngay trong giai đoạn đầu chuyển giao. Đồng thời, rà soát, cơ cấu lại đội ngũ gắn với vị trí việc làm; tăng cường đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, kỹ năng quản trị hiện đại, năng lực chuyển đổi số và hội nhập quốc tế nhằm xây dựng đội ngũ vừa tâm huyết, vừa có năng lực quản trị, kiến tạo phát triển.

Phó Thủ tướng cũng yêu cầu đổi mới mạnh mẽ mô hình quản trị và huy động nguồn lực phát triển; chuyển từ tư duy quản lý hành chính sang tư duy quản trị phát triển. Đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng khoa học - công nghệ, quản trị dữ liệu, xây dựng cơ chế phối hợp hiệu quả giữa Nhà nước, nhà khoa học, doanh nghiệp và cộng đồng. Ưu tiên đầu tư đồng bộ hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng số, cơ sở nghiên cứu, bảo tồn, giáo dục và dịch vụ; huy động hiệu quả nguồn lực xã hội để phát triển Vườn Quốc gia Ba Vì và Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam tương xứng với vị thế, tiềm năng và vai trò chiến lược của hai thiết chế đặc biệt này.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh trao Biên bản chuyển giao Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam về thành phố Hà Nội quản lý

Tạo mọi điều kiện thuận lợi để người lao động tiếp tục yên tâm công tác

Tại lễ bàn giao, Chủ tịch UBND TP Hà Nội Vũ Đại Thắng bày tỏ niềm vinh dự và nhấn mạnh tầm quan trọng của các thiết chế vừa tiếp nhận đối với sự phát triển bền vững của đất nước. Ông Vũ Đại Thắng khẳng định trong những năm qua, hai thiết chế đã có nhiều đóng góp quan trọng đối với sự nghiệp bảo vệ môi trường, bảo tồn thiên nhiên, giữ gìn và phát huy bản sắc dân tộc, tạo nên nền tảng rất quan trọng để tiếp tục phát triển trong giai đoạn mới.

Thời gian tới, TP Hà Nội sẽ chú trọng ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số, nâng cao chất lượng quản trị và huy động hiệu quả các nguồn lực xã hội. Cùng với đó, sẽ tăng cường hợp tác với các tổ chức, chuyên gia, nhà khoa học trong và ngoài nước để khai thác hiệu quả tiềm năng của hai thiết chế, bảo đảm sự hài hòa tuyệt đối giữa bảo tồn và phát triển. Thành phố cam kết tiếp nhận nguyên trạng theo đúng chủ trương của Chính phủ; bảo đảm đầy đủ các chế độ, chính sách, quyền và lợi ích hợp pháp của cán bộ, công chức, viên chức và người lao động đang công tác tại hai đơn vị. Thành phố sẽ tạo mọi điều kiện thuận lợi để người lao động tiếp tục yên tâm công tác, phát huy tối đa năng lực, kinh nghiệm và tâm huyết của mình trong giai đoạn mới.

Trước đó, ngày 19.6, Phó Chủ tịch UBND TP Hà Nội Dương Đức Tuấn đã ký Quyết định quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam. Sau khi chuyển giao, Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam chính thức là đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc Sở VHTT Hà Nội. Làng chịu sự chỉ đạo, quản lý trực tiếp về tổ chức, biên chế và hoạt động của Sở VHTT; có tư cách pháp nhân, con dấu và tài khoản riêng theo quy định. Về cơ chế tài chính, Làng thực hiện cơ chế tự chủ theo quy định tại Nghị định số 60/2021/NĐ-CP của Chính phủ và Nghị định số 111/2025/NĐ-CP của Chính phủ về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 60/2021/NĐ-CP. Trong thời gian chờ thực hiện trình tự đổi con dấu mới, Làng được tạm thời sử dụng con dấu cũ để ký ban hành các văn bản điều hành chung.

Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam là một thiết chế cấp quốc gia có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển bền vững của đất nước. Đây là công trình mang ý nghĩa chính trị, văn hóa, xã hội sâu sắc; là nơi hội tụ, bảo tồn, giới thiệu và lan tỏa những giá trị đặc sắc của cộng đồng 54 dân tộc anh em, đồng thời là biểu tượng sinh động của khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Sau gần ba thập kỷ hình thành và phát triển, diện mạo của Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam đã dần định hình rõ nét, công tác giải phóng mặt bằng đến nay đã hoàn thành khoảng 95% tổng diện tích dự án... ■

TUỒNG, CHÈO, CẢI LƯƠNG CHUNG MỘT SÂN KHẤU:

Làm mới nhưng không hòa tan

● **THANH MAI**

Trước sự thay đổi mạnh mẽ của đời sống giải trí, sân khấu truyền thống đang đứng trước câu hỏi không dễ trả lời: Làm thế nào để tiếp tục hiện diện trong đời sống hôm nay mà không đánh mất căn cốt nghệ thuật đã được bồi đắp qua nhiều thế hệ? Từ việc làm mới cách tổ chức biểu diễn, tạo thêm không gian tiếp cận đến đặt Tuồng, Chèo, Cải lương trong những mạch kể gần gũi hơn, nhiều đơn vị nghệ thuật đang tìm kiếm lối đi để di sản có cơ hội hòa nhịp cùng công chúng đương đại.

Chương trình đem đến không gian biểu diễn giàu tính sáng tạo, kết nối các loại hình sân khấu truyền thống trong cùng mạch cảm xúc

Phép thử của sân khấu truyền thống

Trong nhiều năm qua, việc đưa các loại hình nghệ thuật truyền thống đến gần hơn với khán giả, nhất là lớp trẻ, luôn là bài toán khó. Giá trị của Tuồng, Chèo, Cải lương nằm ở chiều sâu thẩm mỹ, kỹ thuật biểu diễn và ký ức văn hóa được bồi đắp qua nhiều thế hệ. Nhưng để những giá trị ấy tiếp tục được nhận diện, cách giới thiệu tác phẩm và tạo điểm chạm với người xem cũng cần có những chuyển động phù hợp.

Từ yêu cầu đó, *Hạ Hồi Show - Bí mật triều đại phép thuật* có thể xem là một thử nghiệm đáng chú ý khi đặt Tuồng, Chèo và Cải lương trong cùng một sân khấu. Chương trình do Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam phối hợp với dự án Hạ Hồi thực hiện, với sự tham gia của các nghệ sĩ chuyên nghiệp và một nhóm sáng tạo trẻ quan tâm đến nghệ thuật dân tộc. Từ mô hình này, có thể thấy một hướng tìm tòi rộng hơn: Mở thêm lối tiếp cận khán giả mà vẫn giữ những nguyên tắc nghề nghiệp làm nên diện mạo riêng của từng bộ môn.

Ê kíp không pha trộn Tuồng, Chèo và Cải lương thành một hình thức biểu diễn mới, mà đặt các trích đoạn trong mạch giới thiệu chung để người xem tiếp cận nhiều sắc thái nghệ thuật trong cùng một không gian. Tuồng gây ấn tượng bởi tính ước lệ, khí chất anh hùng ca và hệ thống động tác giàu tính biểu tượng. Chèo đem đến tinh thần dân gian hóm hỉnh, gần gũi, linh hoạt trong lối diễn. Cải lương lại nghiêng về chiều sâu tâm lý, chất trữ tình và khả năng dẫn dắt cảm xúc qua lời ca, giọng hát. Khi đặt cạnh nhau, ba loại hình không mất đi đường biên riêng, trái lại giúp người xem cảm nhận rõ hơn sự phong phú của sân khấu dân tộc.

Các trích đoạn được lựa chọn đều có khả năng gợi mở đặc trưng của từng bộ môn. Với Chèo, *Phù thủy sợ ma* tạo không khí sôi nổi bằng tiếng cười dân gian và lối diễn cường điệu có chủ ý. Hình tượng ông thầy phù thủy hiện lên qua dáng điệu, cử chỉ, lời thoại và sự tung hứng linh hoạt của người diễn. Đằng sau tiếng cười ấy là tinh thần phê phán quen thuộc của Chèo đối với thói mê tín dị đoan, sự cả tin và hành vi lợi dụng niềm tin tâm linh để trục lợi.

Ở trích đoạn Cải lương *Khát vọng Đắc Kỷ,* điểm nhấn nằm ở đời sống nội tâm của nhân vật. Đắc Kỷ hiện lên quyến rũ, kiêu hãnh nhưng đầy mâu thuẫn giữa tình yêu, tham vọng và khát vọng quyền lực. Những làn điệu giàu cảm xúc, kết hợp với diễn xuất tâm lý, giúp nhân vật không dừng lại ở một hình tượng sân khấu quen thuộc, mà còn gợi suy ngẫm về danh vọng, lựa chọn và cái giá phải trả khi con người bị cuốn vào tham vọng.

Với Tuồng, *Ôn Đình chém Tá* cho thấy rõ sức nặng của kỹ thuật biểu diễn truyền thống. Trên nền tiếng trống trận dồn dập, từng động tác hình thể, bộ pháp, ánh mắt, đường roi đều được tổ chức theo hệ thống ước lệ chặt chẽ. Sức hấp dẫn của lớp diễn không nằm ở hiệu ứng hiện đại, mà đến từ nội lực nghề nghiệp của nghệ sĩ, từ sự chính xác trong hình thể đến khả năng khắc họa khí phách trung nghĩa, tinh thần bất khuất của nhân vật.

Bên cạnh các trích đoạn, chương trình còn giới thiệu bản hòa tấu *Chiêu ban Tẩu mã* do NSƯT Lê Trần Vinh sáng tác, trình diễn bởi dàn nhạc sống của Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam. Tác phẩm sử dụng chất liệu âm nhạc truyền thống, kết hợp tiết tấu rộn ràng của các bản Tẩu mã để gợi không khí khẩn trương, hào hùng. Dàn nhạc sống cũng giúp khán giả cảm nhận rõ hơn vai trò của âm nhạc trong nghệ thuật biểu diễn dân tộc, nơi tiếng trống, tiếng đàn, nhịp phách tham gia trực tiếp vào việc tạo dựng không khí và dẫn dắt cảm xúc.

Không làm nhòa đường biên nghệ thuật

Khi Tuồng, Chèo và Cải lương cùng xuất hiện trong một chương trình, băn khoăn đặt ra là liệu ranh giới giữa các bộ môn có bị làm mờ, nhất là với lớp khán giả chưa có nhiều điều kiện tiếp xúc với nghệ thuật truyền thống. Trong một không gian biểu diễn chung, nếu thiếu sự tiết chế và hiểu biết nghề nghiệp, việc giới thiệu nhiều loại hình cùng lúc dễ rơi vào dàn trải, khiến người xem chỉ cảm nhận được không khí tổng hợp mà chưa kịp nhận ra nét riêng của từng bộ môn.

Tuy nhiên, cách tổ chức của *Hạ Hồi Show - Bí mật triều đại phép thuật* không đi theo hướng lai ghép. Các trích đoạn vẫn được giữ theo cấu trúc, ngôn ngữ sân khấu, âm nhạc và kỹ thuật biểu diễn đặc thù. Chương trình tạo không gian chung để các bộ môn cùng hiện diện, nhưng mỗi tác phẩm vẫn vận hành trong hệ quy chiếu thẩm mỹ của chính nó. Nhờ vậy, người xem có thể nhận ra sự khác biệt giữa chất ước lệ, khuôn mẫu của Tuồng; vẻ hóm hỉnh, dân gian của Chèo và chiều sâu trữ tình, tâm lý của Cải lương. Việc đặt các trích đoạn cạnh nhau không làm nhòa đường biên nghệ thuật, trái lại tạo hiệu ứng đối chiếu về phong cách, lối kể, âm nhạc và diễn xuất.

Theo NSND Lê Tuấn Cường - Phó Giám đốc phụ trách Nhà hát Sân khấu Truyền thống Quốc gia Việt Nam, chỉ đạo nghệ thuật của chương trình, việc đưa Tuồng, Chèo và Cải lương cùng hiện diện trên một sân khấu không nhằm xóa bỏ ranh giới giữa các bộ môn, mà để người xem có thêm điều kiện nhận diện giá trị riêng của từng loại hình. Mỗi bộ môn đều có hệ mỹ học riêng, từ cách xây dựng nhân vật, ngôn ngữ hình thể, âm nhạc đến phương thức kể chuyện. Vì thế, việc lựa chọn trích đoạn tiêu biểu có ý nghĩa quan trọng, giúp chương trình vừa tạo được mạch thưởng thức thống nhất, vừa không đánh mất căn cốt nghệ thuật của từng tác phẩm.

NSND Lê Tuấn Cường cho rằng, các loại hình nghệ thuật truyền thống Việt Nam đã trải qua hành trình phát triển lâu dài, gắn bó với đời sống tinh thần của nhiều thế hệ và trở thành một phần quan trọng trong văn hóa dân tộc. Sức sống của Tuồng, Chèo, Cải lương không chỉ nằm ở giá trị lịch sử, mà còn ở khả năng khơi gợi cảm xúc, chuyển tải đạo lý, phản ánh thân phận con người và tạo nên những mẫu mực biểu diễn đã được thử thách qua thời gian. Trong bối cảnh đời sống giải trí ngày càng đa dạng, thách thức đặt ra không phải là làm mới bằng mọi giá, mà là tìm được cách đưa những giá trị ấy đến với khán giả hôm nay bằng phương thức phù hợp hơn.

Từ góc nhìn đó, những mô hình như *Hạ Hồi Show* cho thấy một hướng thử nghiệm đáng chú ý trong quá trình mở rộng không gian tiếp cận cho nghệ thuật dân tộc. Thay vì giữ nguyên cách giới thiệu quen thuộc, chương trình lựa chọn hình thức tổ chức linh hoạt hơn, tạo nhịp kể gần gũi hơn, nhưng vẫn tôn trọng nguyên tắc nghề nghiệp của từng bộ môn. Làm mới ở đây không phải là làm khác đi phần cốt lõi, mà là tìm thêm con đường để những giá trị cũ được nhìn thấy, lắng nghe và tiếp nhận trong đời sống đương đại. ■

Sắc - ấn ngọc Nam phương trở lại mừng 50 năm Thành phố mang tên Bác

Sắc - ấn ngọc Nam phương là chương trình nghệ thuật từng tạo dấu ấn của Nhà hát nghệ thuật Hát bội TP.HCM đầu năm 2026, sẽ trở lại với 2 suất diễn vào ngày 3.7 tại Nhà hát TP.HCM, phường Sài Gòn. Lần trở lại này là hoạt động chào mừng 50 năm Thành phố mang tên Bác, với quy mô dàn dựng được đầu tư hơn. Từ hóa trang, phục trang, vũ đạo ước lệ, tiếng trống chầu đến các trích đoạn kinh điển đều được tinh chỉnh nhằm đưa khán giả vào không gian nghệ thuật truyền thống giàu sắc thái, vừa trang trọng vừa cuốn hút. Nhà hát mở link đăng ký xem chương trình vào ngày 24.6, đồng thời tổ chức các minigame tặng vé trên Fanpage chính thức.

Bên cạnh *Sắc - ấn ngọc Nam phương,* khán giả yêu thích Hát bội cũng có thêm nhiều cơ hội tiếp cận loại hình nghệ thuật này tại các không gian cộng đồng. Chương trình *Hát bội và Âm nhạc dân tộc cộng đồng* tại Đường Sách TP.HCM, đường Nguyễn Văn Bình, phường Sài Gòn; cùng chương trình *Quảng bá nghệ thuật Hát bội* tại di tích Lăng Tả quân Lê Văn Duyệt, phường Gia Định và Đền Hùng trong khuôn viên Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, phường Sài Gòn, đang dần trở thành điểm hẹn quen thuộc vào mỗi cuối tuần.

Ngoài ra, trong các ngày 29.6, 30.6 và 1.7, Nhà hát nghệ thuật Hát bội TP.HCM sẽ đưa chương trình nghệ thuật tổng hợp phục vụ bà con tại các xã: Cần Giờ, Đông Thạnh và Phước Long.

H.HẠNH

60 NĂM BẢO TÀNG MỸ THUẬT VIỆT NAM:

Gìn giữ hồn dân tộc, lan tỏa giá trị nghệ thuật

● HÀ AN

Ra đời giữa những năm tháng chiến tranh ác liệt, khi Hà Nội còn vang tiếng còi báo động, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam ngay từ buổi đầu đã mang một sứ mệnh đặc biệt: Gìn giữ những giá trị nghệ thuật dân tộc trong hoàn cảnh khắc nghiệt nhất. Sáu mươi năm đi qua, từ nơi lưu giữ những bộ sưu tập nền tảng, Bảo tàng hôm nay đã trở thành không gian hội tụ di sản của đất nước, đồng thời từng bước chuyển mình theo hướng hiện đại, gần gũi hơn với cộng đồng và rộng mở hơn trong quá trình hội nhập.

TS Nguyễn Anh Minh, Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam nhận Giải thưởng Chuyển đổi số Việt Nam cho ứng dụng iMuseum VFA năm 2021

Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam là không gian lưu giữ ký ức văn hóa dân tộc bằng ngôn ngữ tạo hình

Hành trình gìn giữ và lan tỏa

Năm 1966, khi đất nước vẫn đang trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam chính thức được thành lập. Sự kiện ấy đánh dấu sự ra đời của bảo tàng chuyên ngành đầu tiên về mỹ thuật ở quy mô quốc gia, đồng thời cho thấy một tư duy văn hóa sâu sắc: Trong bất cứ hoàn cảnh nào, nghệ thuật vẫn cần được gìn giữ như một phần cốt lõi của bản sắc dân tộc. Nhìn lại từ hôm nay, sự ra đời của một bảo tàng mỹ thuật giữa bối cảnh chiến tranh không đơn thuần là quyết định quản lý văn hóa, mà là lựa chọn mang ý nghĩa biểu tượng. Đất nước có thể đối mặt với bom đạn, nhưng ký ức nghệ thuật của dân tộc không thể bị đứt gãy.

Đặt nền móng cho Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam là họa sĩ, nhà nghiên cứu mỹ thuật Nguyễn Đỗ Cung. Trong nhiều năm, ông miệt mài khảo cứu, sưu tầm và theo đuổi ý tưởng xây dựng một bảo tàng mỹ thuật quốc gia. Với sự am hiểu sâu sắc về di sản tạo hình dân tộc, ông cùng các cộng sự đã âm thầm gây dựng những cơ sở đầu tiên cho nơi gìn giữ các giá trị mỹ thuật Việt Nam. Từ khởi đầu ấy, nhiều thế hệ cán bộ, chuyên gia, nhà nghiên cứu và nhân viên của Bảo tàng tiếp tục vun đắp, để nơi đây trở thành kho tàng mỹ thuật lớn nhất cả nước.

Sáu thập niên trôi qua, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam hôm nay đang quản lý hơn 21.000 hiện vật, tác phẩm nghệ thuật, phản ánh tiến trình phát triển của mỹ thuật Việt Nam từ cổ đại, dân gian, cận hiện đại đến hiện đại và đương đại. Mỗi hiện vật, tác phẩm vừa mang giá trị tạo hình, vừa lưu giữ một lát cắt lịch sử, một tâm thế thẩm mỹ và một phần ký ức tinh thần của dân tộc. Đó có thể là những pho tượng Phật cổ mang vẻ đẹp điềm tĩnh của nghệ thuật điêu khắc thời Lý - Trần, những bức tranh dân gian phản ánh đời sống văn hóa truyền thống, hay các tác phẩm hội họa hiện đại ghi dấu những biến động lớn lao của đất nước trong chiến tranh và hòa bình.

"Giữ gìn quá khứ không phải để quá khứ đứng yên, mà để các giá trị nghệ thuật tiếp tục đối thoại với hôm nay và truyền cảm hứng cho tương lai", TS Nguyễn Anh Minh, Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam chia sẻ về tinh thần xuyên suốt trong quá trình phát triển của Bảo tàng. Nếu những năm đầu là thời kỳ xây dựng nền móng, thì nhiều thập niên tiếp theo là hành trình âm thầm nhưng bền bỉ của công tác sưu tầm, bảo tồn và phát huy giá trị di sản mỹ thuật quốc gia.

Đằng sau không gian trưng bày quen thuộc với công chúng là những công việc ít khi được nhìn thấy nhưng mang tính nền tảng: Kiểm kê, lập hồ sơ khoa học, bảo quản, tu sửa, phục chế hiện vật. Trong lĩnh vực mỹ thuật, chất liệu tác phẩm rất đa dạng, từ sơn mài, lụa, giấy dó đến tượng gỗ, đồng, gốm..., vì vậy công tác bảo tồn đòi hỏi chuyên môn sâu và sự cẩn trọng gần như tuyệt đối. Nhiều tác phẩm có giá trị lớn đã được cứu chữa, phục hồi để kéo dài tuổi thọ, giữ lại thần thái nghệ thuật và giá trị lịch sử. Những nỗ lực thầm lặng ấy chính là phần làm nên chiều sâu của một bảo tàng quốc gia.

Bên cạnh chức năng bảo quản và trưng bày, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam từng bước khẳng định vai trò của một trung tâm nghiên cứu mỹ thuật. Các công trình khoa học, hội thảo chuyên đề, sách, kỷ yếu, catalogue triển lãm được thực hiện thường xuyên, bổ sung nguồn tư liệu quan trọng cho giới nghiên cứu và công chúng yêu mỹ thuật. Trong nhiều năm, Bảo tàng cũng trở thành địa chỉ quen thuộc của các cuộc gặp gỡ học thuật, nơi tác phẩm được chiêm ngưỡng bằng cảm xúc thẩm mỹ, được lý giải, phân tích và đặt trong những mối liên hệ rộng hơn với lịch sử, văn hóa dân tộc. Từ đó, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam không đơn thuần là nơi cất giữ hiện vật, mà đã trở thành không gian gìn giữ ký ức văn hóa bằng ngôn ngữ tạo hình.

Hiện đại nhưng giàu bản sắc

Nhìn lại chặng đường 60 năm, giai đoạn 2016-2026 có thể xem là một trong những thời kỳ đổi mới rõ nét nhất của Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam. Trong bối cảnh chuyển đổi số, hội nhập quốc tế và nhu cầu tiếp cận văn hóa của công chúng thay đổi nhanh, Bảo tàng đã có những bước chuyển mạnh mẽ, từ tư duy hoạt động đến cách kết nối cộng đồng. Nhận thức về vai trò bảo tàng cũng thay đổi: Bảo quản hiện vật không còn là chức năng duy nhất, bảo tàng cần trở thành không gian trải nghiệm, giáo dục và truyền cảm hứng.

Khoảng mười năm trở lại đây, hàng trăm triển lãm, trưng bày chuyên đề, tọa đàm, workshop nghệ thuật và chương trình giáo dục đã được tổ chức. Không gian trưng bày được chỉnh lý theo hướng khoa học hơn, tăng tính tương tác, giúp người xem tiếp cận mỹ thuật bằng nhiều giác quan. Những chương trình dành cho gia đình, học sinh, sinh viên xuất hiện ngày càng nhiều; hoạt động Art Talk, trải nghiệm sáng tạo, workshop mỹ thuật góp phần kéo mỹ thuật ra khỏi cảm giác xa cách từng tồn tại trong một bộ phận công chúng.

Thay đổi dễ nhận thấy là người trẻ tìm đến Bảo tàng nhiều hơn. Từ chỗ được xem như không gian tương đối tĩnh lặng, thiên về nghiên cứu, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam từng bước trở thành điểm đến văn hóa. Theo thống kê của Bảo tàng, lượng khách tham quan tăng hơn 300% so với khoảng 5 năm trước, trong đó khách Việt Nam chiếm khoảng 50%. Đây là tín hiệu cho thấy mỹ thuật đang đến gần hơn với đời sống cộng đồng. "Điểm quan trọng nhất không nằm ở số lượng khách, mà là việc công chúng đã bắt đầu xem bảo tàng như một không gian văn hóa gần gũi, nơi họ có thể học hỏi, trải nghiệm và tìm thấy cảm hứng", ông Nguyễn Anh Minh nhìn nhận.

Một dấu ấn nổi bật khác trong thập niên qua là chuyển đổi số. Trong nhiều năm, bảo tàng thường bị xem là lĩnh vực khá "chậm" trước làn sóng công nghệ, nhưng thực tế tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam lại cho thấy những chuyển động đáng chú ý. Năm 2021, ứng dụng thuyết minh đa phương tiện iMuseum VFA ra đời, hỗ trợ nhiều ngôn ngữ và cho phép khách tham quan chủ động tiếp cận thông tin về hiện vật. Đây là bước tiến quan trọng trong việc cá nhân hóa trải nghiệm tham quan.

Năm 2023, Không gian triển lãm mỹ thuật trực tuyến VAES được ra mắt, trở thành mô hình triển lãm mỹ thuật trực tuyến đầu tiên tại Việt Nam. Với hàng chục triển lãm đã được tổ chức, VAES mở ra khả năng tiếp cận không bị giới hạn bởi địa lý hay thời gian. Người xem ở bất kỳ đâu cũng có thể tiếp cận tác phẩm, tham quan triển lãm và kết nối với mỹ thuật Việt Nam. Hai lần nhận Giải thưởng Chuyển đổi số Việt Nam cho iMuseum VFA và VAES là sự ghi nhận về công nghệ, đồng thời cho thấy một thay đổi quan trọng trong tư duy: Di sản cần được lan tỏa bằng những ngôn ngữ mới của thời đại.

Ở dấu mốc 60 năm, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam đang bước vào một chặng đường mới. Dự án xây dựng Trung tâm tu sửa phục chế và Trưng bày nghệ thuật đương đại, dự kiến khởi công trong năm 2026, cho thấy một tầm nhìn dài hạn: Gìn giữ các giá trị đã được trao truyền qua nhiều thế hệ, đồng thời mở thêm không gian cho sáng tạo đương đại. Song song với đó là định hướng nâng cao chất lượng chuyên môn, tiếp tục chuyển đổi số, đổi mới nội dung trưng bày, mở rộng hợp tác quốc tế và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Sáu thập niên là dấu mốc đáng tự hào của một thiết chế văn hóa đã bền bỉ gìn giữ, phát triển và tự làm mới mình. Giữa nhịp sống hiện đại nhiều đổi thay, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam vẫn lặng lẽ bảo quản những giá trị nghệ thuật của dân tộc, đồng thời tìm cách kể lại di sản ấy bằng ngôn ngữ gần gũi hơn với công chúng hôm nay. Nhờ vậy, mỹ thuật không nằm yên trong tủ kính, mà tiếp tục hiện diện trong cảm xúc, suy nghĩ và đời sống tinh thần của cộng đồng. Hành trình đó cũng cho thấy, gìn giữ di sản chỉ thực sự có ý nghĩa khi những giá trị của quá khứ tiếp tục được tiếp nhận, lan tỏa và phát huy trong đời sống hôm nay. ■

PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

LTS: Nghị quyết số 71-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo đã chỉ rõ, đất nước ta đang đứng trước vận hội lịch sử để phát triển bứt phá; yêu cầu xây dựng con người, phát triển nguồn nhân lực vì thế trở nên hết sức quan trọng và cấp bách. Trong bối cảnh công nghệ số, trí tuệ nhân tạo và những ngành công nghệ mũi nhọn đang tái định hình nền kinh tế tri thức trên phạm vi toàn cầu, đào tạo nguồn nhân lực, nhất là nhân lực chất lượng cao, không chỉ là nhiệm vụ của riêng ngành giáo dục mà là điều kiện trực tiếp để nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Từ thực tiễn đó, *Văn Hóa* thực hiện loạt bài "Phát triển nguồn nhân lực trong kỷ nguyên mới", góp phần nhận diện nhu cầu nhân lực trong các lĩnh vực STEM, bán dẫn, kinh tế số; đồng thời phân tích những điểm nghẽn về đào tạo, kỹ năng lao động và yêu cầu đổi mới giáo dục đại học, nhằm đáp ứng mục tiêu xây dựng Việt Nam trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao.

Bài 1: Kinh tế số và cơn khát nhân lực STEM

● **HOÀNG HƯƠNG**

Hai thập kỷ qua, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, chuỗi khối, Internet vạn vật và công nghệ bán dẫn đã làm thay đổi sâu sắc cách nền kinh tế tạo ra giá trị. Dữ liệu, tri thức và công nghệ ngày càng trở thành nền tảng của tăng trưởng, kéo theo những yêu cầu mới đối với lực lượng lao động: Kỹ năng chuyên sâu hơn, khả năng thích ứng nhanh hơn và năng lực tham gia vào các khâu có giá trị gia tăng cao...

Thời cơ và những quyết sách

Tại Đông Nam Á, xu thế này thể hiện rõ khi nền kinh tế Internet ASEAN đạt tổng giá trị giao dịch hàng hóa (GMV) 263 tỉ USD năm 2024, tăng 15% so với năm 2023, trong bối cảnh dòng vốn đầu tư toàn cầu bị thắt chặt. Trong cuộc cạnh tranh khu vực và quốc tế, những quốc gia đi trước như Singapore, Malaysia hay Indonesia đã sớm tích hợp kỹ năng số như một năng lực công dân cốt lõi ngay từ bậc phổ thông. Với Việt Nam, câu hỏi chiến lược không còn là "có chuyển đổi số hay không", mà là chuyển đổi với tốc độ và chất lượng ra sao để không bị đẩy xuống phân khúc giá trị thấp trong chuỗi cung ứng toàn cầu.

Trong bối cảnh đó, ngày 22.12.2024, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Tiếp đó, ngày 22.8.2025, Nghị quyết số 71-NQ/TW về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo được ban hành, tiếp tục khẳng định giáo dục và đào tạo cùng khoa học, công nghệ là quốc sách hàng đầu, giữ vai trò then chốt đối với sự phát triển đất nước.

Các chính sách chuyển đổi số quốc gia đã bước đầu tạo ra những kết quả rõ nét. Năm 2024, kinh tế số ước tính đóng góp 18,3% GDP cả nước, với tốc độ tăng trưởng trên 20%/năm, cao gấp ba lần mức tăng trưởng GDP chung. Cùng với đó, thương mại điện tử phát triển nhanh, quy mô bán lẻ trực tuyến xấp xỉ 25 tỉ USD năm 2024, kéo theo nhu cầu lớn về lao động trình độ cao trong các lĩnh vực logistics thông minh, an ninh mạng, phân tích dữ liệu lớn và vận hành nền tảng số.

Để duy trì đà tăng trưởng trong giai đoạn tới, Việt Nam cần nguồn nhân lực chất lượng cao, trong đó đội ngũ nhân tài khoa học giữ vai trò hạt nhân phát triển.

Nghị quyết 57-NQ/TW và Nghị quyết 71-NQ/TW đã đặt ra những mục tiêu cụ thể cho giai đoạn tới.

Các em học sinh trải nghiệm hoạt động STEAM tại STEAMESE FESTIVAL 2024 diễn ra tại Đại học Bách khoa Hà Nội

Đến năm 2030, kinh tế số phải đóng góp tối thiểu 30% GDP; năng suất nhân tố tổng hợp đóng góp trên 55%; tỷ lệ lao động có trình độ cao đẳng, đại học trở lên đạt 24%; tỷ lệ người học các ngành khoa học cơ bản và STEM đạt ít nhất 35%. Cùng với đó, hệ thống giáo dục đại học phải có ít nhất 8 trường vào nhóm 200 đại học hàng đầu châu Á, 1 trường vào nhóm 100 đại học hàng đầu thế giới; chi cho nghiên cứu và phát triển đạt 2% GDP, trong đó kinh phí xã hội chiếm trên 60%; mật độ nhân lực nghiên cứu khoa học đạt 12 người trên một vạn dân.

Những chỉ tiêu này đặt phát triển nguồn nhân lực vào trung tâm của mô hình tăng trưởng mới. Nếu thiếu đội ngũ lao động trình độ cao, nhân lực nghiên cứu, chuyên gia công nghệ và hệ thống đại học đủ mạnh, các mục tiêu về kinh tế số, năng suất, khoa học công nghệ và công nghiệp hiện đại sẽ khó chuyển hóa thành năng lực thực tế.

Theo ông Nguyễn Tiến Thảo, Vụ trưởng Vụ Giáo dục Đại học (Bộ GD&ĐT), để phát triển nhanh và bền vững, Việt Nam cần nguồn nhân lực chất lượng cao, trong đó đội ngũ nhân tài khoa học giữ vai trò hạt nhân. Nhận định này cho thấy bài toán nhân lực đã vượt khỏi yêu cầu đào tạo đại trà; vấn đề không chỉ là mở rộng quy mô người học, mà là tạo được lực lượng đủ năng lực tham gia vào khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và những ngành có hàm lượng tri thức cao.

Bài toán cho ngành STEM và bán dẫn

Nhìn lại giai đoạn vừa qua, hệ thống giáo dục đại học Việt Nam đã có sự chuyển động rõ hơn trước tín hiệu của thị trường lao động, đặc biệt ở quy mô đào tạo các ngành STEM. Số liệu của Bộ GD&ĐT cho thấy, năm 2022, toàn hệ thống tuyển sinh hơn 177 nghìn sinh viên khối STEM; đến năm 2024, con số này tiệm cận 200 nghìn sinh viên. Mức tăng này cho thấy các cơ sở đào tạo đã bắt đầu đáp ứng nhu cầu nhân lực mới, nhưng mở rộng quy mô chưa đủ để bảo đảm chất lượng đầu ra nếu thiếu chuẩn chương trình, đội ngũ giảng viên, phòng thí nghiệm và liên kết với doanh nghiệp.

Động lực quan trọng đến từ làn sóng dịch chuyển chuỗi cung ứng công nghệ cao trên toàn cầu, trong đó vi mạch bán dẫn là lĩnh vực nổi bật. Một mạng lưới đào tạo bước đầu đã hình thành khi cả nước có hơn 30 trường đại học đào tạo chuyên ngành trực tiếp về bán dẫn. Dự kiến đến năm 2026, có khoảng 6.300 sinh viên đại học theo học chuyên ngành bán dẫn và hơn 68.000 sinh viên theo học các ngành gần với lĩnh vực này.

Số liệu thị trường cho thấy hướng dịch chuyển này xuất phát từ nhu cầu thực tế. Trong hai thập kỷ qua, ngành công nghiệp bán dẫn toàn cầu duy trì tốc độ tăng trưởng kép 14%/năm; quy mô thị trường dự kiến đạt 1.000 tỉ USD vào năm 2030, trong khi nhu cầu nhân sự cần bổ sung thêm hơn 1 triệu lao động. Vì vậy, chuẩn bị lực lượng kỹ sư bán dẫn không chỉ nhằm đón dòng vốn FDI công nghệ cao, mà còn mở ra cơ hội để Việt Nam tham gia sâu hơn vào các công đoạn có giá trị gia tăng lớn như thiết kế, kiểm thử và đóng gói vi mạch.

Tuy nhiên, tăng trưởng về quy mô tuyển sinh chưa phản ánh đầy đủ những điểm nghẽn phía sau. Việt Nam thuộc nhóm 21 quốc gia sớm hoàn thành mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc về giáo dục đến năm 2030, nhưng giáo dục nước nhà vẫn còn những hạn chế căn bản: Chất lượng đào tạo chưa đồng đều, chênh lệch vùng miền lớn, tư duy quản lý hành chính chậm đổi mới.

Khoảng trống lớn nhất nằm ở chất lượng thực tế của lực lượng lao động. Năm 2025, tỷ lệ lao động đã qua đào tạo có bằng cấp, chứng chỉ của Việt Nam mới đạt 29,2%. Trên thực tế, nhiều doanh nghiệp công nghệ lớn khi tuyển dụng nhân sự tại Việt Nam đều có chung nhận định: Sinh viên ra trường mất khá nhiều thời gian để thích nghi với môi trường công nghiệp do thiếu kỹ năng số nâng cao như phân tích dữ liệu, vận hành điện toán đám mây, an ninh mạng, AI; đồng thời còn hạn chế về làm việc nhóm, tư duy giải quyết vấn đề độc lập và ngoại ngữ. Vì vậy, doanh nghiệp vẫn phải chấp nhận chi phí và thời gian đào tạo lại, làm giảm hiệu quả hấp thụ dòng vốn đầu tư.

Khoảng cách kỹ năng không chỉ nằm ở nhóm lao động phổ thông mà đã xuất hiện ngay trong đào tạo đại học. Nhiều sinh viên ra trường vẫn cần thời gian dài để thích nghi với môi trường công nghiệp, trong khi doanh nghiệp phải tiếp tục đào tạo lại trước khi sử dụng. Với các ngành công nghệ cao, chi phí này không chỉ làm tăng gánh nặng tuyển dụng, mà còn ảnh hưởng đến khả năng hấp thụ đầu tư, triển khai dự án và tham gia các khâu có giá trị gia tăng cao.

Đây là áp lực buộc hệ thống giáo dục đại học phải chuyển từ đào tạo theo quy mô sang đào tạo có chuẩn, có sàng lọc và gắn chặt hơn với nhu cầu sử dụng. Nếu không xử lý được điểm nghẽn này, các mục tiêu về kinh tế số, khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và công nghiệp hiện đại sẽ thiếu nền nhân lực đủ mạnh để triển khai trong thực tế. ■

(Còn tiếp)

Lan tỏa kiến thức pháp luật, vun đắp gia đình hạnh phúc

● **THÙY TRANG**

Gia đình là nơi mỗi người học cách yêu thương, lắng nghe và chia sẻ trách nhiệm. Nhưng trong đời sống hiện nay, nhiều mâu thuẫn lại bắt đầu từ những điều rất gần: Áp lực kinh tế, khoảng cách thế hệ, cách nuôi dạy con, ứng xử trên mạng xã hội hay sự thiếu trò chuyện giữa các thành viên. Vì vậy, việc đưa kiến thức pháp luật về gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình đến với người dân bằng những hình thức gần gũi, dễ tiếp nhận có ý nghĩa thiết thực.

Tiết mục tham gia Hội thi **Ảnh: QUỐC THANH**

Từ tinh thần đó, Hội thi Tìm hiểu pháp luật về gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình năm 2026 với chủ đề "Gia đình hạnh phúc" do Sở VHTT TP.HCM tổ chức đã thu hút 152 đội đến từ các xã, phường, đặc khu trên địa bàn. Diễn ra nhân kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6.2001 - 28.6.2026), hưởng ứng Tháng hành động quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình năm 2026 và nằm trong chuỗi hoạt động kỷ niệm 50 năm ngày thành phố Sài Gòn - Gia Định chính thức mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh, hoạt động này cho thấy công tác gia đình đang được quan tâm rõ hơn ở cơ sở, nhất là trong bối cảnh TP.HCM mở rộng không gian phát triển sau sắp xếp đơn vị hành chính.

Đưa pháp luật về gia đình đến gần người dân

Hội thi năm nay được triển khai tại 3 khu vực, phù hợp với không gian phát triển mới của TP.HCM. Khu vực 3 diễn ra ngày 12.6 tại Trung tâm Văn hóa, Nghệ thuật và Thể thao Bà Rịa - Vũng Tàu, phường Vũng Tàu, với 26 đội thi; khu vực 2 tổ chức ngày 14.6 tại Trung tâm Văn hóa tỉnh Bình Dương, phường Phú Lợi, với 33 đội thi; khu vực 1 diễn ra từ ngày 15-17.6 tại Nhà hát Bến Thành, phường Sài Gòn, với 93 đội thi. Sau các phần thi tại 3 khu vực, lễ tổng kết và trao giải dự kiến diễn ra ngày 29.6.

Các đội lần lượt tranh tài qua ba phần: Chào hỏi, Trắc nghiệm kiến thức pháp luật và Xử lý tình huống. Nội dung xoay quanh những vấn đề thiết thân trong đời sống hiện nay như xây dựng gia đình hạnh phúc, bình đẳng giới, chăm sóc và bảo vệ trẻ em, phát huy vai trò người cao tuổi, phòng ngừa bạo lực gia đình, xây dựng môi trường sống an toàn, lành mạnh.

Điểm đáng chú ý là phần xử lý tình huống và sân khấu hóa được chú trọng hơn, giúp các đội đưa kiến thức pháp luật, kỹ năng ứng xử và kinh nghiệm thực tế vào những câu chuyện gần với đời sống. Từ mâu thuẫn vợ chồng, khoảng cách giữa các thế hệ đến tác động của thiết bị điện tử, mạng xã hội đối với sinh hoạt gia đình, nhiều vấn đề quen thuộc được đưa lên sân khấu bằng cách thể hiện dung dị, dễ tiếp nhận.

Chia sẻ với *Văn Hóa,* ông Trần Thanh Vương, Trưởng phòng Xây dựng nếp sống văn hóa và Gia đình, Sở VHTT TP.HCM, Trưởng Ban giám khảo cho biết, đây là hoạt động gia đình quy mô lớn đầu tiên được tổ chức sau khi hợp nhất không gian phát triển của TP.HCM, Bình Dương và Bà Rịa - Vũng Tàu. Chương trình thu hút gần 5.000 lượt công chức, viên chức và người dân tiếp cận, tham gia các hoạt động.

"Mỗi địa phương mang đến Hội thi một sắc thái riêng. Nhiều đội có sự tham gia của trẻ em, thanh thiếu niên, phụ nữ, người cao tuổi, gia đình công chức, giáo viên, quân nhân, cựu chiến binh. Đáng chú ý, một số đội được hình thành từ gia đình nhiều thế hệ, cùng tự biên tập, dàn dựng và biểu diễn", ông Trần Thanh Vương nói.

Sự góp mặt của nhiều thế hệ đã tạo nên sức sống riêng cho Hội thi. Gia đình vốn là nơi các giá trị được trao truyền từ ông bà, cha mẹ đến con cháu. Khi câu chuyện pháp luật, kỹ năng ứng xử và phòng ngừa bạo lực được chuyển tải bằng tiếng nói của chính các thành viên trong gia đình, thông điệp tuyên truyền trở nên tự nhiên hơn, gần gũi hơn và dễ ở lại trong đời sống.

Theo Ban giám khảo, nhiều địa phương có sự chuẩn bị kỹ lưỡng, từ phim, hình ảnh minh họa đến đội hình múa, trang phục và đạo cụ. Một số tiểu phẩm phản ánh khá chân thực những vấn đề đang đặt ra trong gia đình thời công nghệ, nhất là việc thiết bị điện tử, mạng xã hội làm giảm thời gian dành cho nhau, ảnh hưởng đến sự sẻ chia và chất lượng giao tiếp giữa các thành viên.

Có những phần thi tạo được tiếng cười, nhưng sau tiếng cười là những gợi mở về cách lắng nghe, tôn trọng và chia sẻ trách nhiệm trong gia đình. Nhiều mâu thuẫn tưởng như nhỏ trong đời sống hằng ngày, nếu không được nhận diện và xử lý đúng cách, có thể kéo dài thành xung đột, thậm chí dẫn đến bạo lực. Bởi vậy, việc trang bị kiến thức pháp luật, kỹ năng phòng ngừa và xử lý tình huống ngay từ cơ sở là việc làm thiết thực. Những quy định vốn dễ khô cứng khi được đặt vào các tình huống sân khấu đã giúp người xem nhận ra vấn đề của chính mình, hiểu rõ hơn quyền và trách nhiệm của từng thành viên, đồng thời biết tìm đến các cơ quan, tổ chức hỗ trợ khi cần thiết.

Để công tác gia đình bền vững từ cơ sở

Diễn ra trong năm đầu TP.HCM vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp và không gian đô thị mới sau sắp xếp, Hội thi có thêm ý nghĩa kết nối cộng đồng. Trong một thành phố rộng lớn, đa dạng về dân cư, nghề nghiệp và nhịp sống, gia đình vẫn là điểm tựa đầu tiên để mỗi người hình thành nhân cách, giữ gìn nếp sống và nuôi dưỡng trách nhiệm với xã hội.

Từ thực tế tổ chức, ông Trần Thanh Vương nhìn nhận chất lượng tham gia giữa các địa phương chưa đồng đều. Những nơi được Ban Chỉ đạo công tác gia đình, UBND phường, xã quan tâm có sự chuẩn bị tốt hơn, đầu tư bài bản hơn. Ngược lại, vẫn có địa phương giao phần lớn việc dàn dựng cho các hộ gia đình, nên chất lượng tiết mục và hiệu quả chuyển tải thông điệp còn hạn chế.

Sau sắp xếp đơn vị hành chính, đội ngũ phụ trách công tác văn hóa nói chung và công tác gia đình nói riêng ở một số phường, xã còn mỏng. Có nơi chưa bố trí được công chức chuyên trách về công tác gia đình; lực lượng cộng tác viên chủ yếu kiêm nhiệm từ cộng tác viên dân số, trong khi kinh phí bồi dưỡng chưa phù hợp với khối lượng công việc thực tế. Những vấn đề này cần được nhìn nhận thẳng thắn để công tác gia đình không dừng lại ở các đợt cao điểm hay những hoạt động phong trào.

"Chúng tôi mong muốn sau hội thi này, các địa phương sẽ quan tâm đến công tác tuyên truyền, sử dụng những sản phẩm chất lượng tốt trong hội thi để lan tỏa, tuyên truyền tại cơ sở. Đồng thời, quan tâm đến công tác xây dựng gia đình hạnh phúc, triển khai đồng bộ và hiệu quả Bộ tiêu chí Xây dựng gia đình hạnh phúc trên địa bàn TP.HCM đến từng hộ gia đình, từng người dân thành phố", ông Vương bày tỏ.

Từ một sân chơi tìm hiểu pháp luật, Hội thi vì thế gợi mở yêu cầu rộng hơn: công tác gia đình cần được duy trì thường xuyên, đi sâu vào từng địa bàn, từng nhóm dân cư, từng thế hệ. Khi kiến thức pháp luật, kỹ năng ứng xử và tinh thần sẻ chia được nuôi dưỡng từ cơ sở, mỗi gia đình sẽ có thêm nền tảng để gìn giữ sự bình yên, hạnh phúc và cùng xây dựng cộng đồng văn minh. ■

Ra mắt "Tổ phụ nữ 3 cùng" đồng hành với phụ nữ Khmer

Vừa qua, Hội LHPN xã Mỹ Hương, TP Cần Thơ tổ chức ra mắt mô hình "Tổ phụ nữ 3 cùng" nhằm đồng hành, hỗ trợ phụ nữ dân tộc Khmer trên địa bàn. Đây là mô hình hướng đến việc tập hợp, thu hút hội viên phụ nữ dân tộc thiểu số tham gia tổ chức Hội, đồng thời tạo thêm kênh kết nối để chị em chia sẻ kinh nghiệm trong đời sống, lao động sản xuất và xây dựng gia đình hạnh phúc. Với phương châm "Cùng nghe phụ nữ nói, cùng nói cho phụ nữ hiểu, cùng làm cho phụ nữ theo", mô hình đề cao tinh thần gần dân, sát cơ sở, lắng nghe nhu cầu thực tế của phụ nữ để có cách hỗ trợ phù hợp. Thông qua các buổi sinh hoạt, hội viên sẽ cùng trao đổi kiến thức, kinh nghiệm phát triển kinh tế gia đình, chăm sóc con cái, xây dựng nếp sống văn minh, giữ gìn hạnh phúc gia đình và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc.

Ngay sau lễ ra mắt, "Tổ phụ nữ 3 cùng" đã tổ chức phiên sinh hoạt đầu tiên, triển khai phong trào góp vốn xoay vòng để hỗ trợ hội viên có thêm điều kiện phát triển kinh tế. Các thành viên cũng tham quan mô hình kinh tế hiệu quả của một hội viên trong tổ, qua đó học hỏi cách làm hay, khuyến khích tinh thần tương trợ, giúp nhau vươn lên trong cuộc sống. Việc ra mắt mô hình góp phần đổi mới phương thức tập hợp phụ nữ ở cơ sở, nhất là trong đồng bào dân tộc Khmer, để hoạt động Hội ngày càng thiết thực và gần gũi hơn với đời sống hội viên.

B.TRƯỜNG

ĐẠI HỘI THỂ THAO TOÀN QUỐC LẦN THỨ X - 2026:

Dấu ấn công nghệ và nỗ lực nâng tầm

● VĨNH HY

Thể thao TP.HCM đang nỗ lực tạo sự chuẩn bị tốt nhất trong công tác tổ chức Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X - 2026. Đây không chỉ là sự kiện thể thao đơn thuần mà còn mang ý nghĩa về văn hóa, xã hội và quảng bá hình ảnh thành phố trong giai đoạn phát triển mới.

Việc chuyển đổi số là yêu cầu tất yếu giúp hình ảnh Đại hội nói chung và quá trình thi đấu của các VĐV sẽ được lan tỏa rộng rãi, góp phần thu hút sự quan tâm, hưởng ứng tích cực từ người dân và cộng đồng yêu thể thao Ảnh: HOÀNG HÙNG

Lan tỏa hình ảnh Đại hội

Sự kiện ký hợp tác về công tác chuyển đổi số phục vụ Đại hội thể thao toàn quốc lần thứ X - 2026 giữa Trung tâm Huấn luyện và thi đấu TDTT TP.HCM với Công ty TNHH Đầu tư thể thao Sài Gòn và Andros Vietnam vừa qua là bước chuẩn bị quan trọng của ngành Thể thao TP.HCM trong mục tiêu lan tỏa hình ảnh của kỳ Đại hội bốn năm diễn ra một lần này. Đây cũng là lần đầu tiên công tác chuẩn bị cho một kỳ Đại hội được tiếp cận theo hướng lấy công nghệ làm nền tảng hỗ trợ vận hành. Bước đi này hướng tới mục tiêu hiện đại hóa công tác quản lý, điều hành và nâng cao chất lượng truyền thông cho ngày hội thể thao lớn nhất cả nước.

Theo đó, ba bên triển khai các nội dung trọng tâm như: Phối hợp triển khai công tác chuyển đổi số, ứng dụng phần mềm số hóa nhằm hỗ trợ công tác tổ chức, quản lý, điều phối, truyền thông và kết nối thông tin phục vụ đại hội; huy động, quản lý và phát huy nguồn lực đồng hành, tài trợ theo đúng quy định, bảo đảm công khai, minh bạch, hiệu quả và gắn với yêu cầu chuyên môn; tăng cường sự phối hợp giữa các bên trong quá trình triển khai, bảo đảm tiến độ, chất lượng, an toàn, tính chuyên nghiệp và hiệu quả thực chất.

Dự án số hóa sẽ bao phủ trên mọi hoạt động trọng yếu của Đại hội, tạo nên một hệ sinh thái công nghệ thông tin vận hành trơn tru. Trong đó, hệ thống quản lý dữ liệu tập trung sẽ tập trung toàn bộ thông tin về hồ sơ lý lịch, thành tích thi đấu, lịch trình di chuyển, lưu trú và y tế của các đoàn thể thao sẽ được số hóa và cập nhật theo thời gian thực. Điều này giúp Ban tổ chức điều phối công tác nhân sự khoa học, giảm thiểu tối đa các thủ tục hành chính rườm rà.

Theo Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Nguyễn Nam Nhân, thành phố đang đẩy mạnh chuyển đổi số trên nhiều lĩnh vực, việc ứng dụng công nghệ vào công tác tổ chức, điều hành, truyền thông và phục vụ Đại hội là yêu cầu tất yếu. Đại hội không chỉ là ngày hội lớn của thể thao Việt Nam, mà còn là dịp để TP.HCM khẳng định vai trò trung tâm thể thao năng động, hiện đại, sáng tạo và tiên phong trong ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số vào công tác tổ chức các sự kiện thể thao quy mô quốc gia.

Theo ông Nhân, hành trình dịch chuyển này không chỉ dựa vào nguồn ngân sách. Sự tham gia của các doanh nghiệp cho thấy xu hướng xã hội hóa đang mở ra những cơ hội mới, giúp hiện thực hóa các ý tưởng đổi mới nhờ sự đồng hành giữa khu vực công và tư. Bên cạnh giá trị quản lý, giải pháp này còn góp phần quảng bá hình ảnh Đại hội. Qua các nền tảng truyền thông hiện đại, người dân và cộng đồng yêu thể thao có thể tiếp cận thông tin nhanh chóng, đầy đủ, mang lại những trải nghiệm theo dõi sự kiện hoàn toàn mới.

Kỳ vọng về một kỳ Đại hội chuyên nghiệp, hiện đại

Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X - 2026 do TP.HCM đăng cai, đang nhận được sự quan tâm lớn của giới chuyên môn và người hâm mộ thể thao cả nước. Không chỉ là ngày hội thể thao lớn nhất quốc gia, sự kiện còn được kỳ vọng sẽ mở ra bước chuyển mình mạnh mẽ cho thể thao Việt Nam theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại và hội nhập quốc tế.

Theo kế hoạch, Đại hội sẽ diễn ra từ ngày 14.11 đến 12.12, quy tụ khoảng 12.000 cán bộ, HLV, VĐV của 36 đoàn tỉnh, thành và ngành, thi 48 môn với 975 nội dung, hứa hẹn tạo nên bầu không khí sôi động, hấp dẫn kéo dài suốt một tháng tranh tài.

Không chỉ mở rộng về nội dung thi đấu, quy mô tổ chức của Đại hội cũng rất lớn khi các môn thi được bố trí tại 31 địa điểm thuộc nhiều phường, xã trên địa bàn TP.HCM cùng một số địa điểm ở Đồng Nai, Đồng Tháp và Hải Phòng. Việc tổ chức thi đấu phân tán tại nhiều địa phương đòi hỏi công tác điều hành phải được chuẩn bị kỹ lưỡng, từ cơ sở vật chất, giao thông, y tế, an ninh cho đến công nghệ quản lý và vận hành.

Để chuẩn bị cho sự kiện trọng đại này, ngành Thể thao TP.HCM đang bước vào giai đoạn tăng tốc với hàng loạt nhiệm vụ quan trọng. Các công trình thể thao được nâng cấp, sửa chữa nhằm đáp ứng yêu cầu chuyên môn, trong khi nguồn nhân lực phục vụ công tác tổ chức cũng được đào tạo bài bản. Đặc biệt, yếu tố công nghệ và chuyển đổi số đang trở thành điểm nhấn nổi bật của kỳ Đại hội. Điều này được kỳ vọng sẽ từng bước tiệm cận phương thức tổ chức của các sự kiện thể thao hàng đầu thế giới như ASIAD hay Olympic Games.

Ông Lý Đại Nghĩa, Giám đốc Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu TDTT TP.HCM cho biết, đến thời điểm hiện tại, TP.HCM đã hoàn thành khoảng 80% công tác chuẩn bị liên quan đến nhân sự, địa điểm tổ chức, hạ tầng kỹ thuật và hệ thống phục vụ Đại hội. Việc triển khai chuyển đổi số toàn diện sẽ nâng cao hiệu quả vận hành, quản lý và phục vụ người dân. Theo ông Nghĩa, đến tháng 9, thành phố sẽ hoàn thiện hệ thống vận hành số, kết nối dữ liệu tại 44 địa điểm thi đấu phục vụ công tác đăng ký, quản lý và điều hành Đại hội. Toàn bộ dữ liệu thi đấu sẽ được truyền trực tiếp về trung tâm điều hành nhằm phục vụ công tác chuyên môn, truyền thông và nhu cầu theo dõi của người dân.

Với những bước chuẩn bị kỹ lưỡng cùng quyết tâm lớn từ Ban tổ chức, Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X - 2026 được kỳ vọng sẽ tạo nên dấu ấn đặc biệt trong lịch sử thể thao nước nhà. Đây không chỉ là sân chơi đỉnh cao dành cho các VĐV, HLV mà còn là bước chạy đà quan trọng để TP.HCM hướng tới mục tiêu đăng cai những sự kiện thể thao tầm cỡ khác trong tương lai. ■

Chờ cuộc lật đổ tại Giải futsal VĐQG

Lượt về Giải futsal VĐQG 2026 vừa khởi tranh với tâm điểm là cuộc đua vô địch đầy hấp dẫn giữa Thái Sơn Bắc và ĐKVĐ Thái Sơn Nam TP.HCM. Sau nhiều năm quốc nội bị thống trị bởi Thái Sơn Nam TP.HCM, người hâm mộ futsal Việt Nam đang chờ đợi một cuộc lật đổ ngoạn mục ở mùa giải năm nay.

Sau 8 vòng đấu, Thái Sơn Bắc gây ấn tượng mạnh khi dẫn đầu bảng xếp hạng với 22 điểm sau 7 trận thắng và 1 trận hòa. Xếp sau lần lượt là Sahako với 19 điểm, Thái Sơn Nam TP.HCM có 18 điểm và Sài Gòn Titans sở hữu 16 điểm.

Việc Thái Sơn Nam TP.HCM "hụt hơi" ở lượt đi là điều khiến nhiều người bất ngờ. Với lực lượng quy tụ hàng loạt tuyển thủ quốc gia như Thịnh Phát, Mạnh Dũng, Đoàn Phát, Thái Huy, Gia Hưng hay thủ môn Hồ Văn Ý, đội bóng của tân HLV Trần Văn Vũ vẫn được đánh giá là ứng cử viên số 1 cho chức vô địch.

Tuy nhiên, ba trận hòa trước Sài Gòn Titans, Sahako và Thái Sơn Bắc đã khiến nhà ĐKVĐ đánh mất lợi thế trong cuộc đua bảo vệ ngôi vương. Dù vẫn sở hữu bản lĩnh và kinh nghiệm của đội bóng từng 14 lần vô địch quốc gia, Thái Sơn Nam TP.HCM đang chịu áp lực rất lớn khi bước vào giai đoạn lượt về.

Trong khi đó, Thái Sơn Bắc lại cho thấy hình ảnh của một ứng cử viên thực thụ. Đội bóng này sở hữu lực lượng đồng đều cùng nhiều tuyển thủ đang có phong độ cao như Văn Tú, Đa Hải, Ngọc Ánh hay Minh Quang. Không chỉ thi đấu ổn định, Thái Sơn Bắc còn thể hiện tinh thần chiến đấu mạnh mẽ và sự lì lợm trong những thời điểm khó khăn.

Sau 16 năm chờ đợi, cơ hội giành chức vô địch quốc gia đang mở ra rõ ràng hơn bao giờ hết với đội bóng Thủ đô. Tuy nhiên, thử thách lớn nhất vẫn đang chờ họ phía trước, đặc biệt là cuộc đối đầu trực tiếp với Thái Sơn Nam TP.HCM ở vòng 10 vào ngày 3.7.

Nếu vượt qua được "ngọn núi" mang tên Thái Sơn Nam TP.HCM, Thái Sơn Bắc hoàn toàn có thể tạo nên cuộc lật đổ lịch sử tại sân chơi cao nhất của futsal Việt Nam. Và đó chắc chắn sẽ là cái kết được rất nhiều người hâm mộ chờ đợi ở mùa giải năm nay.

BẢO ANH

Messi và khoảnh khắc khẳng định vị thế

● KHẢI HƯNG

Trong bóng đá, có những khoảnh khắc vượt lên trên một trận đấu đơn thuần để trở thành dấu mốc lịch sử. Trên sân vận động tại Dallas, khi Lionel Messi chạm bóng ở phần sân của tuyển Áo, cả khán đài gần như cùng lúc nín thở. Đó không chỉ là một pha lên bóng thông thường, mà là khoảnh khắc hàng chục nghìn người chờ đợi để chứng kiến lịch sử được viết nên. Và rồi, chỉ trong vài giây ngắn ngủi, cú dứt điểm bằng chân trái của anh đánh bại thủ môn Alexander Schlager, biến bầu không khí căng như dây đàn thành một biển âm thanh cuồng nhiệt.

Messi đang thể hiện phong độ chói sáng tại World Cup 2026

Chạm tay vào lịch sử

Khán giả trên sân lập tức cất tiếng hô vang tên Messi, hòa cùng những động tác cúi chào đầy tôn kính. Bàn thắng ấy giúp đội trưởng của Argentina vượt qua huyền thoại Miroslav Klose để trở thành chân sút ghi nhiều bàn nhất trong lịch sử World Cup. Với bàn thắng thứ 17 tại ngày hội bóng đá lớn nhất hành tinh, Messi không chỉ phá một kỷ lục lâu đời mà còn khẳng định thêm một lần nữa rằng anh là gương mặt biểu tượng của bóng đá thế giới suốt nhiều thế hệ. Ngay cả các đồng đội của anh cũng dường như chưa thể tin nổi điều vừa diễn ra, khi họ ôm chầm lấy anh trong sự kinh ngạc lẫn tự hào.

Ý nghĩa của khoảnh khắc đó càng trở nên đặc biệt hơn bởi sự trùng hợp giàu tính biểu tượng. Messi lập kỷ lục này sau gần đúng 20 năm kể từ ngày anh ghi bàn thắng World Cup đầu tiên năm 2006 vào lưới Serbia và Montenegro. Cũng đúng dịp này, bóng đá Argentina gợi nhớ đến một cột mốc lịch sử khác: Tròn 40 năm kể từ bàn thắng "Bàn tay của Chúa" nổi tiếng của Diego Maradona trên hành trình vô địch năm 1986. Những chi tiết ấy khiến trận đấu ở Dallas không chỉ là một trận thắng nữa của nhà đương kim vô địch, mà là một chương mới nối dài truyền thống huy hoàng của bóng đá xứ tango.

Điều đáng nói là đây không phải một trận đấu dễ dàng cho Argentina. Dù được đánh giá cao hơn, đội bóng Nam Mỹ gặp rất nhiều khó khăn trước hàng thủ kín kẽ và kỷ luật của tuyển Áo. Trong phần lớn thời gian, họ không thể tạo ra đủ nhiều khoảng trống để triển khai các pha tấn công mạch lạc. Ở một trận đấu như vậy, khác biệt thường đến từ thiên tài cá nhân và một lần nữa cái tên tạo ra khác biệt ấy lại là Lionel Messi. Nhưng trước khi chạm tay vào lịch sử, anh đã phải đi qua một khoảnh khắc đầy thử thách.

Ngay từ đầu trận, Argentina đã có cơ hội lớn để mở tỷ số và giúp Messi phá kỷ lục. Lautaro Martínez thoát xuống sau một đường chuyền khéo léo, trước khi va chạm với Stefan Posch và Xaver Schlager. Sau một tình huống kiểm tra VAR khá lâu, trọng tài cho Argentina hưởng phạt đền. Tất cả dường như đã được sắp đặt cho một kịch bản hoàn hảo: Messi bước lên chấm 11 mét, khán giả đồng loạt giơ điện thoại lên để lưu lại thời khắc lịch sử và sân đấu chìm vào im lặng. Nhưng rồi cú sút của anh lại đi chệch khung thành. Sự bùng nổ bị thay thế bằng cảm giác chết lặng.

Đó là khoảnh khắc cho thấy sự khắc nghiệt của bóng đá ở đẳng cấp cao nhất. Một huyền thoại cũng có thể mắc sai lầm trong thời điểm tưởng như chắc chắn nhất. Tài liệu cho biết Messi đã bỏ lỡ ba trong bảy quả phạt đền tại World Cup, chưa tính luân lưu. Điều ấy chứng minh rằng ngay cả một cầu thủ kiệt xuất như anh cũng không thoát khỏi áp lực của sân khấu lớn. Sau cú sút hỏng, bản thân Messi có những phút thi đấu chệch choạc, sút không chính xác và đôi lúc mất bóng ở giữa sân, trong khi tinh thần của toàn đội Argentina cũng bị ảnh hưởng rõ rệt.

Chính lúc ấy, tuyển Áo nhìn thấy cơ hội. Họ dâng cao đội hình, đưa bóng tiến gần khu vực cấm địa của Argentina và buộc thủ môn Emiliano Martínez phải làm việc. Tuy nhiên, sự hưng phấn của đại diện châu Âu không kéo dài đủ lâu để tạo ra bước ngoặt. Trong bóng đá đỉnh cao, nếu không tận dụng được thời điểm đối phương chao đảo, cái giá phải trả thường rất đắt. Argentina đã trụ vững sau quãng thời gian khó khăn nhất, rồi dần lấy lại thế trận sau giờ nghỉ tiếp nước ở hiệp một. Một lần nữa, bản lĩnh của nhà vô địch thế giới được phơi bày rõ nét.

Khi đội bóng cần một điểm tựa tinh thần lớn nhất, Messi lại là người đứng lên. Phát biểu sau trận, HLV Lionel Scaloni nhấn mạnh rằng khi Messi bùng lên, cả đội cũng được truyền lửa. Ông ca ngợi sự quyết tâm, khả năng tranh chấp và tinh thần cống hiến của thủ quân đội tuyển, ngay cả trong thời điểm toàn đội chơi bế tắc. Đó là một nhận xét quan trọng, bởi nó cho thấy tầm ảnh hưởng của Messi không chỉ nằm ở những bàn thắng hay đường chuyền, mà còn ở sức nặng tinh thần mà anh mang đến cho những người xung quanh.

Về phần mình, Messi thừa nhận sau trận rằng anh đã rất tức giận với bản thân vì quả phạt đền hỏng, và cho rằng mình thực hiện cú sút quá tệ. Tuy nhiên, điều làm nên sự vĩ đại của anh nằm ở khả năng phản ứng sau sai lầm. Thay vì để nỗi thất vọng kéo mình xuống, anh cùng các đồng đội xoay chuyển tình thế, giành quyền kiểm soát trận đấu rồi tiến tới chiến thắng. Một cầu thủ lớn không phải là người không bao giờ mắc lỗi, mà là người biết cách vượt qua lỗi lầm trong chính trận chiến ấy để tiếp tục tạo ra khác biệt. Messi đã làm đúng điều đó ở Dallas.

Bàn thắng phá kỷ lục không phải là điểm nhấn duy nhất của anh trong trận này. Thực tế, Messi còn ghi thêm bàn thắng thứ hai cho Argentina ở thời gian bù giờ, qua đó vượt cả huyền thoại bóng đá nữ Marta để trở thành cầu thủ ghi nhiều bàn nhất lịch sử các kỳ World Cup xét trên cả nam lẫn nữ. Đây là một cột mốc mang ý nghĩa rộng hơn phạm vi một giải đấu hay một giới tính, bởi nó đặt tên tuổi của Messi vào đỉnh cao của lịch sử giải đấu lớn nhất hành tinh. Không còn là câu chuyện tranh luận đơn thuần giữa những thế hệ, đây là thống kê mang tính biểu tượng cho một sự nghiệp gần như không thể lặp lại.

Sự bền bỉ hiếm thấy

Càng đáng nể hơn khi nhìn vào hành trình kéo dài của anh. Từ bàn thắng World Cup đầu tiên năm 2006 đến bàn thắng thứ 17 vào năm 2026, Messi đã trải qua sáu kỳ World Cup, một con số tự thân đã là kỷ lục. Sự bền bỉ ấy là điều hiếm thấy trong bóng đá hiện đại, nơi thể lực, áp lực và cường độ thi đấu ở cấp độ đỉnh cao có thể bào mòn bất kỳ ai. Không chỉ duy trì phong độ, anh còn nâng cấp vị thế của mình qua từng kỳ World Cup, để rồi ở tuổi gần 39 vẫn dẫn đầu cuộc đua Chiếc giày vàng 2026.

Một chi tiết khác đầy sức nặng là việc Messi đã ghi toàn bộ năm bàn thắng của Argentina tại World Cup lần này tính đến thời điểm hiện tại. Điều đó nói lên mức độ phụ thuộc của đội tuyển vào cảm hứng từ đội trưởng. Trong những trận cầu lớn, nơi chiến thuật thường triệt tiêu lẫn nhau và cơ hội không xuất hiện nhiều, đội bóng nào sở hữu cầu thủ có thể quyết định cục diện bằng một khoảnh khắc thiên tài sẽ luôn có lợi thế rất lớn. Argentina hiện có đúng con người như thế và đó là lý do họ tiếp tục được xem là ứng viên sáng giá cho hành trình bảo vệ ngôi vương.

Các đồng đội cũng không giấu nổi sự khâm phục. Lisandro Martínez cho rằng Messi xứng đáng với mọi lời ngợi ca bởi những gì anh thể hiện qua từng trận. Leandro Paredes thì thừa nhận rằng anh không ngừng làm tất cả phải ngạc nhiên. Những lời ấy không phải xã giao sau chiến thắng, chúng phản ánh tâm thế chung của cả tập thể Argentina trước một thủ lĩnh quá đỗi xuất chúng. Khi các cầu thủ trong đội nhìn vào đội trưởng với niềm tin tuyệt đối, đó là một nguồn năng lượng rất khó đo đếm nhưng vô cùng quan trọng trên hành trình chinh phục các danh hiệu lớn.

Chiến thắng trước tuyển Áo cũng giúp Argentina giành vé vào vòng 32 đội, đồng thời có hai trận toàn thắng. Đây là nền tảng lý tưởng để nhà đương kim vô địch tiếp tục mơ về việc bảo vệ cúp vàng. Nhưng xa hơn cả kết quả, trận đấu này một lần nữa củng cố niềm tin rằng tập thể của Lionel Scaloni vẫn được xây dựng quanh ánh hào quang và tầm ảnh hưởng của Messi. Không phải ngẫu nhiên mà đám đông hơn 70.000 khán giả trên sân đã chào đón vòng chạy ăn mừng của anh và các đồng đội bằng sự ngưỡng mộ đặc biệt sau hồi còi mãn cuộc.■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Du lịch tốt nghiệp trở thành cơn sốt tại Trung Quốc

KHẢ HÂN

Sau khi khép lại kỳ thi tuyển sinh đại học quốc gia (gaokao), nhiều học sinh Trung Quốc lựa chọn lên đường du lịch thay vì nghỉ ngơi tại nhà. Những chuyến đi sau tốt nghiệp đang trở thành "nghi thức trưởng thành" của giới trẻ, đồng thời tạo cú hích cho thị trường du lịch hè tăng trưởng mạnh mẽ.

Du khách tham quan Tử Cấm Thành ở Bắc Kinh, Trung Quốc Ảnh: THX/TTXVN

"Tôi muốn đến Thượng Hải vì đó là trung tâm văn hóa anime và manga", nữ sinh họ Yan đến từ Bắc Kinh chia sẻ khi vừa hoàn thành kỳ thi gaokao. Là người yêu thích truyện tranh Nhật Bản và sưu tầm mô hình, Yan đã lên kế hoạch cùng gia đình khám phá trung tâm sáng tạo Bailian ZX - điểm đến nổi tiếng dành cho những người yêu thích văn hóa hoạt hình, truyện tranh, trò chơi điện tử và tiểu thuyết. Chuyến đi của cô còn bao gồm một ngày trải nghiệm tại Disneyland Thượng Hải, nơi từ lâu đã trở thành điểm đến mơ ước của nhiều bạn trẻ.

Câu chuyện của Yan phản ánh xu hướng đang ngày càng phổ biến trong giới học sinh Trung Quốc. Sau nhiều tháng, thậm chí nhiều năm chuẩn bị cho kỳ thi quan trọng nhất cuộc đời học sinh, các em lựa chọn những chuyến du lịch như phần thưởng dành cho bản thân, đồng thời đánh dấu bước chuyển từ tuổi học trò sang giai đoạn trưởng thành.

Theo dữ liệu từ nền tảng du lịch Tongcheng, tính đến giữa tháng 6, lượng tìm kiếm từ khóa "du lịch tốt nghiệp" đã tăng hơn 300% so với tháng trước. Đáng chú ý, số đơn đặt các sản phẩm du lịch từ nhóm khách hàng trong độ tuổi 16-20 cũng tăng 35%. Không chỉ tăng về số lượng, nhu cầu du lịch của thế hệ trẻ cũng đang thay đổi đáng kể. Nếu trước đây các điểm đến nổi tiếng về danh lam thắng cảnh hay di tích lịch sử là lựa chọn ưu tiên, thì nay những trải nghiệm mang tính cá nhân hóa và gắn với sở thích riêng lại được đặt lên hàng đầu.

Các chuyên gia cho biết, sinh viên tốt nghiệp ngày nay không chỉ quan tâm đến cảnh đẹp hay giá cả hợp lý, họ sẵn sàng lựa chọn những điểm đến có các hoạt động giải trí hiện đại, sự kiện thể thao điện tử, lễ hội văn hóa, khu mua sắm chuyên đề hoặc những địa điểm nổi tiếng trên mạng xã hội. Những trải nghiệm độc đáo về ẩm thực, văn hóa đại chúng hay giải trí tương tác đang trở thành yếu tố quan trọng quyết định hành trình của nhiều du khách trẻ.

Xu hướng này cũng được phản ánh trong dữ liệu từ nền tảng du lịch trực tuyến Qunar. Theo đơn vị này, từ ngày 10.6 đến cuối tháng 6, lượng vé máy bay do du khách 18 tuổi đặt đã tăng hơn 30% so với cùng kỳ tháng 5. Một trong những yếu tố thúc đẩy nhu cầu là chi phí du lịch ở thời điểm hiện tại thấp hơn đáng kể so với giai đoạn cao điểm tháng 7 và tháng 8. Giá vé máy bay và khách sạn hiện chỉ bằng khoảng 1/2 so với mùa hè cao điểm, giúp nhiều học sinh và gia đình tranh thủ thực hiện các chuyến đi với ngân sách hợp lý.

Một hiện tượng đáng chú ý khác là việc giấy báo dự thi gaokao trở thành "tấm vé vàng" cho các chuyến du lịch sau tốt nghiệp. Hơn 100 khu danh lam thắng cảnh trên khắp Trung Quốc đã triển khai các chương trình ưu đãi hoặc miễn phí vé vào cửa dành cho học sinh tham gia kỳ thi đại học năm nay. Chính sách này nhanh chóng tạo hiệu ứng lan tỏa mạnh mẽ. Theo thống kê, lượng tìm kiếm các điểm đến miễn phí dành cho thí sinh gaokao tăng gấp 20 lần so với cùng kỳ năm trước.

Theo ông Zhang Yi, Giám đốc điều hành Viện Nghiên cứu iiMedia, du lịch tốt nghiệp đang đóng vai trò là chất xúc tác quan trọng cho thị trường du lịch hè năm nay. Ông nhận định: "Các chuyến đi sau kỳ thi gaokao không đơn thuần là hoạt động giải trí mà còn mang ý nghĩa giải tỏa tâm lý sau giai đoạn học tập căng thẳng. Đây là một nghi thức đánh dấu sự trưởng thành của nhiều học sinh trước khi bước vào cuộc sống đại học".

Cũng theo ông Zhang Yi, làn sóng du lịch tốt nghiệp năm nay còn được hưởng lợi từ nhiều yếu tố thuận lợi khác. Các kỳ nghỉ lễ mùa hè, các hoạt động văn hóa dân gian và đặc biệt là bầu không khí sôi động từ các sự kiện thể thao quốc tế đang góp phần kích thích nhu cầu du lịch của nhiều nhóm khách hàng.

Đáng chú ý, một bộ phận không nhỏ gia đình đã lựa chọn kết hợp du lịch tốt nghiệp với các hoạt động gắn kết nhiều thế hệ. Nhiều học sinh đã lựa chọn những chuyến đi cùng cha mẹ như món quà đặc biệt sau kỳ thi. Các nền tảng du lịch ghi nhận lượng đặt phòng khách sạn tại nhiều địa phương tăng mạnh so với cùng kỳ năm trước. Điều này cho thấy sự giao thoa giữa du lịch tốt nghiệp, du lịch gia đình đang tạo nên sức bật mới cho ngành du lịch nội địa.

Các chuyên gia nhận định, sự bùng nổ của du lịch tốt nghiệp không chỉ mang lại doanh thu ngắn hạn cho ngành Du lịch mà còn phản ánh xu hướng tiêu dùng mới của thế hệ trẻ. Với nhu cầu ngày càng đa dạng và cá nhân hóa, du khách trẻ đang thúc đẩy ngành Văn hóa - Du lịch chuyển từ mô hình phục vụ đại trà sang những sản phẩm chuyên biệt, giàu trải nghiệm và có giá trị gia tăng cao hơn.

Trong bối cảnh nhu cầu du lịch mùa hè tiếp tục gia tăng, làn sóng du lịch tốt nghiệp được kỳ vọng trở thành động lực quan trọng giúp kích thích tiêu dùng nội địa, hỗ trợ tăng trưởng ngành dịch vụ và tạo thêm sức sống cho thị trường du lịch Trung Quốc. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Gồng mình ứng phó

LƯƠNG SAN

Lạm phát kéo dài và giá cả leo thang đang tạo sức ép lớn lên đời sống người dân Bangladesh. Khi một công việc không còn đủ để bảo đảm cuộc sống, nhiều người trẻ buộc phải làm thêm hai hoặc ba việc cùng lúc để tăng thu nhập. Điều đó phản ánh rõ những khó khăn mà các gia đình, nhất là nhóm thu nhập thấp và trung bình, đang phải gồng mình ứng phó trước cơn bão giá kéo dài.

Theo số liệu mới nhất của Cục Thống kê Bangladesh, lạm phát toàn phần trong tháng 5 đạt 9,42%, mức cao nhất trong 16 tháng. Đáng chú ý, lạm phát thực phẩm tăng lên 9,06%, trong khi lạm phát phi thực phẩm đạt 9,71%. Những con số này cho thấy áp lực chi phí sinh hoạt đang hiện hữu trong hầu hết các mặt của đời sống.

Nếu trước đây một công việc toàn thời gian có thể giúp người lao động duy trì cuộc sống và tích lũy cho tương lai, thì nay điều đó ngày càng trở nên khó khăn. Khi giá thực phẩm, tiền thuê nhà, điện nước và chi phí đi lại liên tục tăng, nhiều người trẻ buộc phải tìm thêm việc làm ngoài giờ để bù đắp phần thu nhập bị lạm phát bào mòn. Việc làm thêm không còn là cách để cải thiện chất lượng cuộc sống mà đã trở thành nhu cầu thiết yếu để duy trì mức sống cơ bản.

Đặc biệt, giá thực phẩm tăng cao đang tạo ra sức ép nặng nề đối với các gia đình có thu nhập thấp và trung bình. Đây là nhóm phải dành phần lớn thu nhập cho các nhu cầu thiết yếu hằng ngày, nên bất kỳ đợt tăng giá nào các mặt hàng tiêu dùng cơ bản cũng tác động trực tiếp đến đời sống. Khi chi phí sinh hoạt tăng lên, nhiều gia đình buộc phải cắt giảm các khoản chi cho giáo dục, y tế hoặc tiết kiệm để cân đối ngân sách.

Theo các chuyên gia kinh tế, lạm phát kéo dài đã đẩy sức chịu đựng của người dân Bangladesh đến giới hạn, buộc nhiều thanh niên phải làm hai hoặc ba công việc để trang trải cuộc sống. Điều đáng lo ngại là áp lực mưu sinh không chỉ ảnh hưởng đến thu nhập mà còn làm giảm thời gian nghỉ ngơi, học tập và nâng cao kỹ năng, từ đó tác động tiêu cực đến sức khỏe tinh thần, năng suất lao động và chất lượng nguồn nhân lực trong dài hạn.

Rõ ràng, lạm phát kéo dài đang trở thành thách thức xã hội đối với Bangladesh khi giá thực phẩm tăng cao và chi phí sinh hoạt ngày càng đắt đỏ. Nhiều gia đình thu nhập thấp, trung bình phải chật vật cân đối chi tiêu, còn người trẻ buộc làm thêm nhiều việc để trang trải cuộc sống. Trong bối cảnh đó, các chuyên gia cảnh báo chính phủ cần có những biện pháp mạnh mẽ hơn để hạ nhiệt giá cả và giảm áp lực lên người dân. ■

Việt Nam tham dự Hội chợ châu Á lần thứ 7 tại Kuwait

Đại sứ quán Việt Nam tại Kuwait đã tham gia Hội chợ châu Á lần thứ 7 diễn ra tại Trung tâm thương mại Assima, giới thiệu đến công chúng sở tại các sản phẩm thủ công mỹ nghệ truyền thống cùng hơn 30 mặt hàng nông sản, thực phẩm đặc trưng của Việt Nam.

Thông qua hoạt động này, hình ảnh Việt Nam được quảng bá trực tiếp tới người dân Kuwait và bạn bè quốc tế, đồng thời góp phần giới thiệu tiềm năng phát triển du lịch Halal của Việt Nam tới du khách Kuwait cũng như các quốc gia thuộc khu vực vùng Vịnh.

KHẢ HÂN